

VÝROČNÁ SPRÁVA

za rok 2008

predkladá: Ing. Jozef Obernauer, riaditeľ

Bratislava február 2009

Obsah

1	Identifikácia organizácie SNAS	3
2	Právne postavenie a poslanie SNAS	4
2.1	Právne postavenie SNAS	4
2.2	Poslanie SNAS	4
3	Hlavné úlohy SNAS v roku 2008	5
3.1	Hlavné úlohy SNAS	5
3.2	Plnenie hlavných úloh SNAS v roku 2008	5
4	Výkony akreditačných služieb v roku 2008	7
4.1	Akreditácia laboratórií a organizátorov skúšok spôsobilosti	9
4.2	Akreditácia certifikačných orgánov	10
4.3	Akreditácia inšpekčných orgánov	11
4.4	Akreditácia overovateľov a atestátorov	12
5	Inšpekcie a overovanie dodržiavania zásad SLP	12
6	Účasť na medzinárodných laboratórnych porovnávaniach a na skúškach spôsobilosti	14
7	Osvedčenia o akreditácii SNAS a o dodržiavaní zásad SLP udelené, pozastavené, zrušené a obnovené v roku 2008	14
8	Prijaté žiadosti o akreditáciu a o udelenie osvedčenia o dodržiavaní zásad SLP	16
9	Medzinárodná spolupráca SNAS	16
9.1	Súčasná pozícia SNAS v medzinárodnom kontexte a jeho medzinárodné aktivity v r. 2008	16
9.2	Prehľady účasti na podujatiach v zahraničí v r. 2008	18
9.3	Prehľad zahraničných návštev SNAS v r. 2008	19
10	Metodická činnosť SNAS	19
10.1	Školenia posudzovateľov SNAS	20
10.2	Interné školenia zamestnancov SNAS	21
10.3	Semináre	21
10.4	Aktív SNAS	21
11	Systém manažérstva kvality SNAS	22
11.1	Plnenie úloh v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám	22
11.2	Vyhodnotenie doručených sťažností za rok 2008	22
12	Hospodárenie SNAS v r. 2008	22
12.1	Hospodárenie SNAS v roku 2008	22
12.2	Investičná oblasť	25
13	Kontrolná činnosť	25
13.1	Interné audity	25
13.2	Externé audity	25
13.3	Finančná kontrola	25
14	Personálna oblasť	25
14.1	Personálna oblasť	25
14.2	Zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a požiarnej ochrany	26
14.3	Spolupráca s odborovou organizáciou	26
15	Celkové zhodnotenie roku 2008 a výhľad na najbližšie roky	26
15.1	Celkové hodnotenie roku 2008	26
15.2	Výhľad na rok 2009	27
15.3	Strednodobý výhľad	27
16	Plnenie úloh z komplexného rozboru činnosti za rok 2007	28
17	Zoznam použitých skratiek	29

PRÍLOHY:

č. 1 Organizačná schéma SNAS

č. 2 Prehľad publikačnej a prednáškovkej činnosti zamestnancov SNAS v roku 2008

č. 3 Úlohy vyplývajúce zo záverov diskusie v sekciách na Aktíve SNAS 2008

1 Identifikácia organizácie SNAS

Názov organizácie:

Slovenská národná akreditačná služba (SNAS)

Logo:

Sídlo organizácie:

Slovenská národná akreditačná služba
Karloveská 63
840 00 Bratislava 4

Kontakt:

tel. 02 / 65 41 29 63
fax: 02 / 65 42 13 65
e-mail: snas@snas.gov.sk
www.snas.sk, www.snas.eu

Zriaďovateľ:

Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR

Riaditeľ:

Ing. Jozef Obernauer

Členovia vedenia:

námestník riaditeľa a manažér
kvality

Ing. Dagmar Bočanová

vedúci odboru akreditácie
laboratórií

Ing. Tibor Czocher, MPH

poverená vedúca odboru
akreditácie certifikačných orgánov,
inšpekčných orgánov a overovateľov
a vedúca sekcie certifikačných orgánov

Ing. Renáta Kuťková

vedúci odboru správnej laboratórnej
a správnej výrobnéj praxe

RNDr. Zdeno Mahrla, CSc.

vedúca úseku vnútorných a
vonkajších vzťahov

Ing. Dagmar Miklisová

Ostatní vedúci pracovníci:

vedúca sekcie skúšobných laboratórií

Ing. Alena Štefanovičová

vedúca sekcie kalibračných laboratórií

Ing. Mária Bažantová

vedúca sekcie medicínskych a
mikrobiologických laboratórií

RNDr. Katarína Juríková, CSc.

vedúci sekcie inšpekčných orgánov

Ing. Ivan Kováčik

vedúca sekcie správnej laboratórnej praxe

Ing. Kvetoslava Forišeková

vedúci oddelenia medzinárodnej
spolupráce a vonkajších vzťahov

Ing. Dušan Lezo

poverený vedúci oddelenia vnútorných
vzťahov

Ing. Dušan Berek

poverená vedúca oddelenia
hospodársko-ekonomického

Zdena Miklovičová

vedúci Detašovaného pracoviska
Košice

Prof. Ing. Andrej Hrivňák, PhD.

vedúci Detašovaného pracoviska
Žilina

Ing. Juraj Cajchan

Hlavné činnosti:

Slovenská národná akreditačná služba je jediným národným akreditačným orgánom uznaným vládou Slovenskej republiky, ktorý bol určený na vydávanie osvedčení o akreditácii v zmysle § 22 odseku 1 a na vykonávanie činnosti podľa § 23 zákona č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých predpisov. SNAS svojou činnosťou zastáva dôležitú úlohu v národnom systéme posudzovania zhody pri akreditácii právnických a fyzických osôb pôsobiach v regulovanej a neregulovanej oblasti.

SNAS je zároveň zákonom určená národná autorita (zákon č. 163/2001 Z. z. o chemických látkach a chemických prípravkoch v znení neskorších predpisov) zodpovedajúca za vykonávanie, overovanie a monitorovanie dodržiavania zásad správnej laboratórnej praxe na testovacích pracoviskách na neklinické štúdie zdravotnej a environmentálnej bezpečnosti laboratórií.

2 Právne postavenie a poslanie SNAS

2.1 Právne postavenie SNAS

SNAS je príspevková organizácia, zriadená Úradom pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR (ÚNMS SR) a jemu podriadená, zaradená a vedená v sektore ústrednej štátnej správy od roku 1994. Od roku 1999 je príspevkovou organizáciou bez príspevku, s vlastnou právnou subjektivitou, s pôsobnosťou určenou na:

- a) akreditáciu právnických osôb alebo fyzických osôb, ktoré pôsobia v regulovanej a neregulovanej sfére, podľa všeobecne záväzných právnych predpisov Slovenskej republiky, v súlade so slovenskými technickými normami, s medzinárodnými technickými normami (ISO, IEC), s technickými normami Európskej únie (EÚ) a s dokumentmi medzinárodných a regionálnych akreditačných organizácií, najmä Európskej organizácie na spoluprácu v oblasti akreditácie (EA), Medzinárodnej organizácie na spoluprácu v oblasti akreditácie laboratórií (ILAC) a Medzinárodného akreditačného fóra (IAF),
- b) vydávanie a odnímanie osvedčení o akreditácii,
- c) kontrolu plnenia stanovených podmienok a požiadaviek akreditovanými organizáciami,
- d) zverejňovanie zoznamu vydaných osvedčení o akreditácii,
- e) poskytovanie informácií o zásadách, podmienkach a postupoch akreditácie,
- f) zastupovanie SR v medzinárodných a v regionálnych organizáciách združujúcich akreditačné orgány,
- g) zabezpečenie výmeny skúseností medzi akreditovanými organizáciami.

Jedinečnú pozíciu SNAS v Slovenskej republike určuje:

- a) rozhodnutie Ministerstva hospodárstva SR č. 5625/1999-010 zo dňa 7. januára 2000, ktorým minister hospodárstva určil Slovenskú národnú akreditačnú službu za „jedinú akreditujúcu osobu“ v súlade s ustanovením § 22, ods. 3 zákona č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov;
- b) zákon č. 163/2001 Z. z. o chemických látkach a chemických prípravkoch v znení zákona 95/2007 Z.z., určujúci Slovenskú národnú akreditačnú službu za národnú autoritu zodpovedajúcu za vykonávanie, overovanie a monitorovanie zásad správnej laboratórnej praxe (SLP) v SR a Nariadenie vlády č. 298/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o činnostiach testovacích pracovísk, pracovných náplniach zamestnancov v nich zamestnaných a podrobnosti o činnostiach a pracovných náplniach inšpektorov vykonávajúcich inšpekcie a overovanie dodržiavania zásad správnej laboratórnej praxe.

2.2 Poslanie SNAS

Poslaním SNAS, ako jediného národne i medzinárodne uznaného akreditačného orgánu v SR, je vykonávať akreditáciu orgánov posudzovania zhody predovšetkým v Slovenskej republike, plne v zhode s princípmi a kritériami medzinárodnej akreditácie, t.j. podľa medzinárodných noriem, dokumentov globálnych a regionálnych medzinárodných organizácií ILAC, IAF a EA, a to tak, aby osvedčenia o akreditácii vydané SNAS-om, boli medzinárodne akceptované a uznávané.

SNAS zároveň plní povinnosti, ktoré pre Slovenskú republiku vyplývajú z jej členstva v Organizácii pre ekonomickú spoluprácu a rozvoj (OECD), a to v oblasti správnej laboratórnej praxe (SLP). SNAS posudzuje súlad postupov a práce testovacích pracovísk pri vykonávaní neklinických štúdií zdravotnej a environmentálnej bezpečnosti látok so zásadami OECD pre správnu laboratórnu prax ENV/MC/CHEM (98)17 a so smernicami 2004/9/ES a 2004/10/ES Európskeho parlamentu a Rady.

3 Hlavné úlohy SNAS v roku 2008

3.1 Hlavné úlohy SNAS

Hlavnými úlohami Slovenskej národnej akreditačnej služby v roku 2008 boli:

1. Poskytovanie kvalitných akreditačných služieb všetkým žiadateľom, ktorí o ne SNAS požiadali a na ktoré je SNAS spôsobilý.
2. Príprava zákona o akreditácii v zmysle novej politiky Európskej komisie v oblasti akreditácie.
3. Implementácia Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 765/2008, ktorým sa stanovujú požiadavky akreditácie a dohľadu nad trhom v súvislosti s uvádzaním výrobkov na trh, v súčinnosti s orgánmi posudzovania zhody.
4. Zabezpečenie posudzovania v nových oblastiach akreditácie a prieskum potrieb rezortov v oblasti akreditačných služieb.
5. Úzka spolupráca s regulačnými autoritami SR v záujme aplikácie akreditácie v regulovanej sfére a pri overovaní a monitorovaní súladu testovacích pracovísk so zásadami SLP.
6. Zefektívňovanie systému manažérstva SNAS s transparentnou zodpovednosťou za jednotlivé oblasti akreditácie a za iné činnosti vykonávané v SNAS.
7. Zvýšenie efektívnosti činnosti detašovaných pracovísk SNAS v Žiline a v Košiciach.
8. Spolupráca so zahraničnými akreditačnými orgánmi v rámci cezhraničnej akreditácie, výmena posudzovateľov, recipročná účasť na aktívoch a konferenciách.
9. Aktívna pomoc pri zriaďovaní akreditačných orgánov v SNŠ, resp. odborná príprava ich personálu, ako aj aktívna účasť v projektoch EÚ zameraných na pomoc akreditačným orgánom v rámci Európy.
10. Rozšírenie multilaterálnej dohody v oblasti EMAS.
11. Zabezpečenie plnenia plánu výnosov a nákladov s cieľom dosiahnutia kladného hospodárskeho výsledku v r. 2008.
12. Aktívna účasť v medzinárodných organizáciách EA, ILAC a IAF združujúcich akreditačné orgány a vo výboroch týchto organizácií s cieľom udržať akceptáciu SNAS ako člena a signatára multilaterálnych dohôr a dohôd.

3.2 Plnenie hlavných úloh SNAS v roku 2008

- ad 1. SNAS poskytuje medzinárodne (globálne) platnú akreditáciu v rámci všetkých multilaterálnych dohôd a dohôr ILAC, IAF a EA o vzájomnom uznávaní akreditácií, ktoré doposiaľ existujú. V súčasnosti SNAS poskytuje akreditáciu v dvanástich oblastiach akreditácie a o jeho akreditačné služby je trvalý záujem doma i v zahraničí.
- V súvislosti s predpokladaným silnejším postavením národných akreditačných orgánov v členských krajinách EÚ a so súvisiacim predpokladaným nárastom záujmu o akreditáciu je hlavnou úlohou SNAS neustále skvalitňovanie poskytovaných akreditačných služieb tak, aby si SNAS udržal svoju medzinárodnú akceptovateľnosť, t.j. aby sa udržal v spoločnosti signatárov multilaterálnych dohôd a dohôr.
- Vrcholový manažment SNAS v tejto súvislosti dôkladne preveril celý svoj systém manažérstva a zaviedol opatrenia, ktorými zlepšuje vykonávanie akreditačných služieb v zmysle medzinárodných predpisov (závery z preskúmania manažmentom v marci 2008) a pripravuje sa na svoj ďalší rozvoj v nových podmienkach po zavedení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o požiadavkách na akreditáciu a dohľad nad trhom.
- ad 2. Významnou úlohou SNAS v roku 2008 bola príprava osobitného zákona o akreditácii v zmysle novej politiky Európskej komisie v oblasti akreditácie, ktorý bude zároveň riešiť transformáciu SNAS zo štátnej príspevkovej organizácie na novú právnu formu. V 1. polroku 2008 SNAS v spolupráci s ÚNMS SR a právnickou agentúrou pripravil návrh zákona o akreditácii, ktorý bol predložený na medzirezortné pripomienkové konanie. Návrhom zákona mala byť príspevková organizácia transformovaná na akciovú spoločnosť so 100% majetkovou účasťou štátu. Táto forma sa však po vyhodnotení pripomienok a vzhľadom na znenie medzičasom schváleného Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 765/2008, ktorým sa stanovujú požiadavky akreditácie a dohľadu nad trhom v súvislosti s uvádzaním výrobkov na trh (ďalej len „nariadenie“) ukázala ako nevhodná. Optimálnou je forma verejnoprávnej inštitúcie, preto bol návrh zákona v tomto duchu prepracovaný. Zákonom o akreditácii Slovenská republika splní požiadavku Európskeho parlamentu a Rady o určení jedného vnútroštátneho akreditačného orgánu, ktorý bude vykonávať akreditáciu na základe právomoci, ktorú mu udelil štát. Prijatím nového zákona bude úprava akreditácie podrobnejšia, prehľadnejšia a obsiahne v sebe všetky právne inštitúty a aspekty, ktoré neboli v súčasnej platnej právnej úprave zákona č. 264/1999 Z. z. riešené vôbec alebo boli riešené len veľmi okrajovo a ktoré svojim obsahom už nevyhovujú súčasným požiadavkám na akreditačné orgány.
- Na konci roka 2008 sa ukončovala príprava návrhu zákona na predloženie do legislatívnej rady vlády. Schválenie zákona sa očakáva v priebehu roka 2009 tak, aby účinnosť nadobudol od 1.januára 2010.

- ad 3. Dlho očakávané nariadenie bolo schválené 9. júla 2008. Predstavuje kľúčovú legislatívu Európskeho spoločenstva, ktorá výrazne posilnila význam a vážnosť akreditácie v európskom kontexte. Novým nariadením sa vytvára komplexný rámec akreditácie a na úrovni Európskeho spoločenstva stanovujú zásady jej uskutočňovania a organizácie. Nariadenie má priamy dopad aj na prípravu zákona o akreditácii.
- ad 4. SNAS sa neustále snaží zabezpečiť posudzovanie v nových oblastiach akreditácie, a to spôsobom, ktorý je bližšie uvedený v bode ad 5.
- ad 5. Rozširovanie činností SNAS o nové oblasti predchádzali rokovania SNAS o spolupráci s rezortmi, v ktorých je potenciálna možnosť akreditácie nových subjektov. Z tohto dôvodu sa uskutočnilo rokovanie
- s Úradom pre obrannú štandardizáciu, kodifikáciu a štátne overovanie kvality o možnostiach vzájomnej spolupráce pri realizácii koncepcie štátneho overovania kvality, ktoré vyústilo do podpísania dohody o spolupráci (14. októbra 2008). Prínosom podpísania spolupráce v praxi bude operatívnejšie plnenie požiadaviek úradu a zvýšenie kvality v oblasti dodávok výrobkov a služieb na účely obrany požadovanej medzinárodnými predpismi a predpismi NATO.
 - so zástupcami zdravotných poisťovní o stanovení podmienok pre akreditáciu zdravotníckych zariadení, pretože akreditácia môže mať významný vplyv na kvalitu života pacientov v týchto zariadeniach.
- Ďalšie rokovania s možnosťou spolupráce sa uskutočnili s MZ SR (akreditácia certifikačných orgánov certifikujúcich poskytovateľov zdravotníckych služieb), MDPT SR (akreditácia STK a emisných pracovísk) a MO SR sa týkali hlavne notifikácie/autorizácie.
- ad 6. V rámci zefektívňovania systému manažérstva sa v SNAS uskutočnili tieto kroky:
- Bol vypracovaný a spripomienkovaný návrh metodiky hodnotenia výkonnosti pracovníkov ako aj ich komplexného hodnotenia. Keďže návrh nespĺnil definované požiadavky, bude v roku 2009 prepracovaný tak, aby súčasne rešpektoval aj požiadavky vyplývajúce z nariadenia.
 - SAR ako nezávislý poradný orgán riaditeľa SNAS nezasadala už 3 roky. V sledovanom období prebiehali rokovania s potenciálnymi členmi SAR a prepracovávali sa interné dokumenty pre obnovenie činnosti SAR tak, aby zastúpenie zainteresovaných strán bolo efektívne a vyvážené bez prevahy niektorej z nich v súlade s politikou EA pre vzťahy so stakeholdermi (EA-2/16). Prvé zasadnutie SAR bude v 1. štvrtroku 2009. Počas prípravy zákona o akreditácii sa uvažovalo aj o správnej rade, v ktorej by boli zastúpené zainteresované strany. V konečnej verzii sa po zvážení tento zámer nerealizoval a zostala úloha aktualizovať SAR.
 - V máji 2008 SNAS zaviedol nové zásady oceňovania poskytovaných služieb, ktoré určili výšku úhrad a spôsob platby za poskytnuté akreditačné služby SNAS transparentným a v porovnaní s minulosťou aj zrozumiteľnejším spôsobom. Úprava výpočtových vzorcov a zásad v oceňovaní sa dotkla výšky úhrad len za niektoré služby a len pre niektoré oblasti akreditácie, avšak k paušálnemu zvýšeniu platieb za poskytnuté akreditačné služby v roku 2008 nedošlo.
 - V sledovanom období sa v SNAS začala revízia všetkých riadených dokumentov SNAS (rozhodnutí riaditeľa, príkazov riaditeľa, interných predpisov a tlačív). V 2. polroku sa začalo s revíziou všetkých metodických smerníc na akreditáciu.
 - Prieskum potrieb a spokojnosti akreditovaných subjektov SNAS v oblasti akreditácie je pre SNAS dôležitým druhom informácie spätnej väzby o úrovni, rozsahu a kvalite poskytovaných služieb. V roku 2008 bol po prvýkrát realizovaný nezávislou externou organizáciou formou osobných expertných rozhovorov s 37 respondentmi v 30 akreditovaných subjektoch. Závety prieskumu slúžia vedeniu SNAS ako nezávislý zdroj informácií pre neustále skvalitňovanie služieb SNAS.
 - Boli vykonávané práce v oblasti „korporátnej identity“ a komunikácie SNAS v rámci rezortu. V súlade s požiadavkami na jednotnú korporátnu identitu rezortu bola vytvorená a zavedená do praxe nová jednotná šablóna PowerPointových prezentácií SNAS a prezentačného CD, ktoré bolo po prvýkrát distribuované na Aktíve SNAS. SNAS tiež aktívne prispieval článkami do novovzniknutého internetového spravodajcu - Newsletter ÚNMS SR.
- ad 7. V súvislosti so zvyšovaním efektívnosti detašovaných pracovísk SNAS sa začiatkom roku uskutočnili osobné návštevy riaditeľa SNAS na oboch pracoviskách, vedúci detašovaných pracovísk boli prizvaní na preskúmanie manažmentom SNAS v marci 2008 a vypracovali svoje návrhy na zefektívnenie činnosti týchto pracovísk. V 2. polroku boli vykonané interné audity na oboch pracoviskách. Na základe ich výsledkov, ako aj analýzy ich doterajšieho stavu a možností pre ďalšie obdobie sa existencia detašovaných pracovísk ukázala ako neefektívna, v dôsledku čoho bude ich činnosť v nasledujúcom roku ukončená.
- ad 8. SNAS v súlade s novou politikou Európskej únie (nariadenie) a Európskej spolupráce na akreditáciu (EA-2/13: EA Cross Frontier Policy for Cooperation between EA Members) týkajúcej sa cezhraničnej akreditácie uskutočnil viaceré aktivity, ktoré sú podrobnejšie uvedené v kap. 9.1, bod 2.
- ad 9. SNAS aktívne pomáhal pri odbornej príprave personálu akreditačných orgánov v Spoločenstve nezávislých štátov. V 2. polroku 2008 uskutočnil školenie posudzovateľov z NCA v Kazachstane. SNAS tiež prejavil aktívny záujem o poskytnutie technickej pomoci pri zriaďovaní akreditačných orgánov v Srbsku a v Bosne a Hercegovine.

- ad 10. Pracovník odboru akreditácie certifikačných a inšpekčných orgánov sa zúčastnil na zasadaní FAB v dňoch 4. – 6. júna 2008, kde bolo prijaté rozhodnutie o evaluácii SNAS v oblasti EMAS. Bol schválený tím evaluátorov FAB, ktorý vykoná evaluáciu v 1. polroku 2009. V tomto zmysle prijal SNAS opatrenia na prípravu a úspešnú realizáciu evaluácie.
- ad 11. Vedenie SNAS prijalo opatrenia na zabezpečenie plnenia plánu výnosov a dosiahnutia vyrovnaného hospodárskeho výsledku v roku 2008. Plán výkonov a v tejto súvislosti aj výnosov v roku 2008 bol plnený priebežne, v 1. polroku bol nepriaznivý stav vo výnosoch, avšak hospodársky výsledok za rok 2008 bol kladný. Prehľad hospodárenia SNAS za rok 2008 je v kap. 12.
- ad 12. SNAS je riadnym členom EA, ILAC a IAF a signatárom EA MLA, ILAC MRA a IAF MLA. Účasť zástupcov SNAS na rokovaní vyššie uvedených orgánov EA predstavuje plnenie základných povinností, ktoré vyplývajú z riadneho členstva. Aktívna účasť pracovníkov SNAS na medzinárodnej spolupráci je popísaná v kap. 9.

4 Výkony akreditačných služieb v roku 2008

Hlavnou činnosťou SNAS je akreditácia, ktorá sa v súčasnosti vykonáva v nasledujúcich oblastiach:

- akreditácia kalibračného laboratória
- akreditácia skúšobného laboratória
- akreditácia medicínskeho laboratória
- akreditácia organizátora skúšok spôsobilosti
- akreditácia inšpekčného orgánu
- akreditácia certifikačného orgánu certifikujúceho produkty
- akreditácia certifikačného orgánu certifikujúceho systémy manažérstva kvality
- akreditácia certifikačného orgánu certifikujúceho osoby
- akreditácia certifikačného orgánu certifikujúceho systémy manažérstva rizík
- akreditácia overovateľa EMAS / osvedčenie odbornej spôsobilosti EMAS
- akreditácia atestátora obstarávateľov
- atestácia plnenia autorizačných/notifikačných požiadaviek

Prehľad poskytnutých a poskytovaných akreditačných služieb SNAS v roku 2008

Ukončené akreditačné služby podľa oblastí akreditácie

Oblasť akreditácie		Počet ukončených							SPOLU
		akreditácií	reakreditácií	svedec. posúdení	predbež. posúdení	rozšírení akreditácie	dohľadov		
							riadnych	mimo-riadnych	
Kalibračné laboratória		3	12	-	3	3	34	3	58
Skúšobné laboratória		16	28	-	11	36	112	13	216
Medicínske laboratória		7	4	-	-	3	8	-	22
Organizátori skúšok spôsobilosti		-	-	-	-	-	3	-	3
Inšpekčné orgány		3	8	1	-	-	12	-	24
Certifikačné orgány certifikujúce produkty		-	4	-	-	3	14	-	21
Certifikačné orgány certifikujúce systémy manaž. kvality	QMS	2	7	9	-	8	16	-	42
	AQAP	-	2	2	-	-	3	-	7
	pri zváraní	-	-	-	-	-	3	1	4
	SFCS	-	-	-	-	-	-	-	0
	pre zdrav. pom.	1	-	-	-	1	-	-	2
Certifikačné orgány certifikujúce osoby		1	2	-	-	1	6	2	13
Certifikačné orgány certifikujúce systémy manaž. rizík	EMS	-	5	7	-	4	9	-	25
	ISMS	-	2	1	-	2	3	-	8
	OH&S MS	1	4	4	-	3	9	-	21
	FSMS	-	-	2	-	3	4	-	9
Overovatelia EMAS		-	-	-	-	-	1	-	1
Plnenie notifikačných / autorizačných požiadaviek		-	-	-	-	4	4	-	8
SPOLU		34	78	26	15	71	241	19	484

Rozpracované akreditačné služby podľa oblastí akreditácie

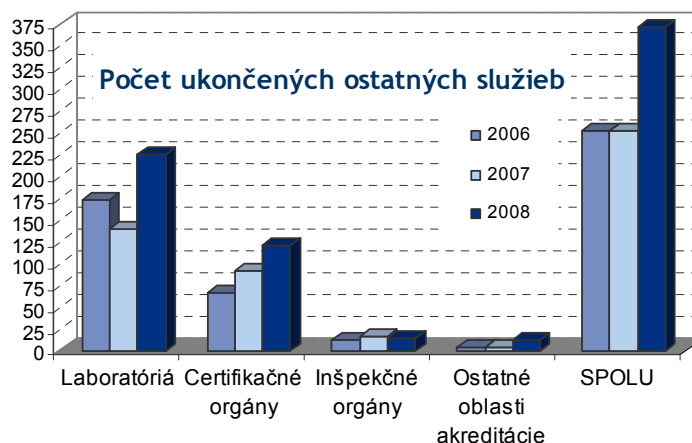
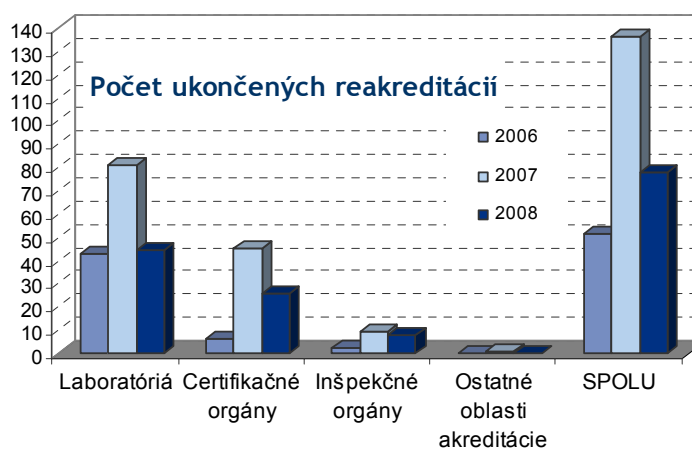
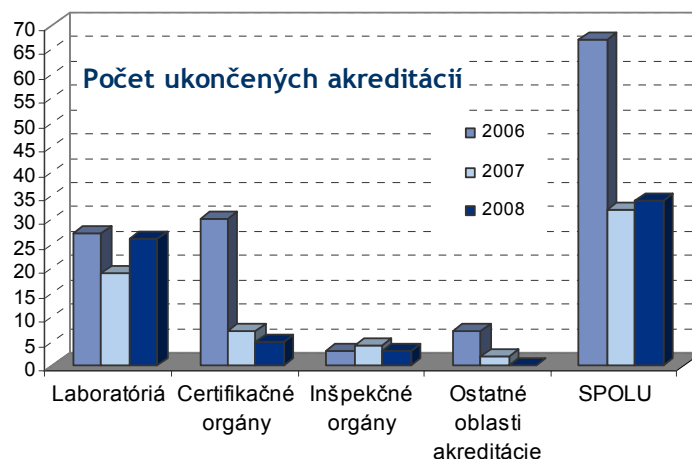
Oblasť akreditácie	Počet rozpracovaných						
	akreditácií	reakreditácií	svedec. posúdení	predbež. posúdení	rozšírení akreditácie	dohľadov	SPOLU
Kalibračné laboratóriá	7	3	-	-	2	19	31
Skúšobné laboratóriá	21	7	-	-	3	72	103
Medicínske laboratóriá	-	1	-	-	-	7	8
Organizátori skúšok spôsobilosti	-	-	-	-	-	2	2
Inšpekčné orgány	3	1	-	-	-	10	14
Certifikačné orgány certifik. produkty	1	-	-	-	-	9	10
Certifikačné orgány certifikujúce systémy manaž. kvality	QMS	1	1	-	1	11	14
	AQAP	-	-	1	-	-	1
	pri zváraní	-	-	-	-	-	-
	SFCS	-	-	-	-	-	-
	pre zdrav. pom.	-	-	-	-	-	-
Certifikačné orgány certifik. osoby	1	-	-	-	-	9	10
Certifikačné orgány certifik. systémy manaž. Rizik	EMS	-	3	-	1	9	13
	ISMS	-	2	-	1	1	4
	OH&S MS	-	1	-	1	8	10
	FSMS	-	-	-	1	3	4
Overovatelia EMAS	-	-	-	-	-	-	-
Plnenie notifikačných / autorizačných požiadaviek	1	-	-	-	1	3	5
SPOLU	34	13	8	0	11	163	229

Stav ku dňu 31.12.2008

Prehľad poskytnutých akreditačných služieb SNAS v rokoch 2006 až 2008

Oblasť akreditácie	Počet ukončených v r. 2006			Počet ukončených v r. 2007			Počet ukončených v r. 2008		
	akreditácií	reakreditácií	ostatné služby	akreditácií	reakreditácií	ostatné služby	akreditácií	reakreditácií	ostatné služby
Laboratóriá	27	43	173	19	81	140	26	44	226
Certifikačné orgány	30	6	66	7	45	92	5	26	121
Inšpekčné orgány	3	2	11	4	9	16	3	8	13
Ostatné(PT, EMAS, NAP)	7	0	3	2	1	4	0	0	12
SPOLU	67	51	253	32	136	252	34	78	372
Spolu za rok	371			420			484		

Údaje z tabuľky znázorňujú nižšie uvedené grafy:

4.1 Akreditácia laboratórií a organizátorov skúšok spôsobilosti

Medzi ťažiskové činnosti SNAS v roku 2008 na odbore akreditácií laboratórií možno zaradiť:

1. Včasné riešenie a ukončovanie prípadov rôznych akreditačných služieb pre domáce a zahraničné subjekty.
2. Ukončenie prechodu akreditácie medicínskych laboratórií podľa normy ISO 15189: 2007. V druhom polroku 2008 bolo počas plánovaného dohľadu v predmetnom laboratóriu preverené plnenie požiadaviek novej normy a všetky nové akreditácie sa vykonávajú už výlučne podľa požiadaviek normy ISO 15189: 2007.
3. Zahájenie prechodu akreditovaných subjektov na území Slovenskej republiky, ktoré boli akreditované zahraničnými akreditačnými orgánmi z členských štátov Európskej únie (napríklad DAP a ČIA), pod akreditáciu SNAS.

4. Organizovanie školení posudzovateľov pre oblasť akreditácie organizátorov skúšok spôsobilosti a medicínskych laboratórií a organizovanie nadstavbového školenia posudzovateľov.
5. Zabezpečenie a vykonanie základných školení vedúcich posudzovateľov a posudzovateľov z Kazachstanu v Bratislave a v Almaty, zabezpečenie účasti týchto posudzovateľov na pozorovaniach výkonu akreditačných služieb SNAS na Slovensku a v Kazachstane a zahájenie ich využívania pre výkon akreditačných služieb v Kazachstane.
6. Výkon akreditačných služieb (akreditácií a dohľadov) v zahraničí.
7. Úprava tlačív používaných v procese posudzovania s cieľom ich zjednotenia a sprehľadnenia.
8. Podieľanie sa na úspešnej organizácii a bezproblémovom priebehu Aktívu SNAS.

V oblasti skúšobných laboratórií a medicínskych laboratórií (vrátane atestácie plnenia autorizačných/notifikačných požiadaviek) vo všeobecnosti možno konštatovať, že celkový počet vykonaných a rozpracovaných akreditačných služieb v porovnaní s predchádzajúcim rokom opätovne vzrástol. Ukončených bolo **246** akreditačných služieb (predbežných posúdení, akreditácií, reakreditácií, rozšírení akreditácie, dohľadov a mimoriadnych dohľadov). Rozpracovaných bolo **116** akreditačných služieb, t.j. spolu 362 akreditačných služieb.

Z uvedeného počtu akreditačných služieb bolo 23 vykonaných pre zákazníkov v zahraničí a to v Bielorusku, v Kazachstane a na Ukrajine.

Laboratória požadujúce akreditačné služby sú z rôznych hospodárskych rezortov, predovšetkým z rezortu pôdohospodárstva, životného prostredia, zdravotníctva, strojárstva alebo stavebníctva. Ide o laboratória, ktoré pôsobia v regulovanej aj neregulovanej sfére, štátne aj súkromné.

V roku 2008 stagnovali požiadavky na nové akreditácie v oblasti medicínskych laboratórií, čo súvisí najmä s legislatívou rezortu Ministerstva zdravotníctva a s pomerne nejasnými postojmi pri jej výklade.

V oblasti kalibračných laboratórií SNAS v roku 2008 ukončil celkovo **58** akreditačných služieb (predbežné posudzovania, posudzovania za účelom akreditácie, reakreditácie, rozšírenia akreditácie, plánovaných a mimoriadnych dohľadov) a rozpracoval **31** akreditačných služieb, čo predstavuje približne rovnaký počet ako v roku 2007. Z tohto počtu bolo 9 akreditačných služieb vykonaných v Kazachstane.

V oblasti organizátorov skúšok spôsobilosti nebola SNASom v roku 2008 vykonaná nová akreditácia. Boli ukončené 3 a rozpracované 2 plánované dohľady. Z tohto počtu bol jeden dohľad vykonaný v Českej republike.

Kľúčové úlohy, ktoré bude potrebné plniť odborom akreditácie laboratórií v roku 2009:

- Pokračovanie v úsilí včasného riešenia a ukončovania prípadov rôznych akreditačných služieb pre domáce a zahraničné subjekty s výhľadom očakávaného vyššieho počtu reakreditačných posudzovaní v porovnaní s rokom 2008.
- Predbežné posúdenia a akreditácia minimálne 10 laboratórií na Ukrajine a vykonanie plánovaných dohľadov v Kazachstane (15), na Ukrajine (2) a v Bielorusku (1).
- Zabezpečenie hladkého priebehu „reevaluácie“ zo strany EA v oblasti MLA týkajúcej sa kalibračných, skúšobných a medicínskych laboratórií.
- Aktualizácia interných predpisov a metodických smerníc na akreditáciu týkajúcich sa činnosti odboru.
- Organizovanie základného školenia posudzovateľov, školenia vedúcich posudzovateľov a nadstavbového školenia s cieľom oboznámenia posudzovateľov s novými predpismi, postupmi a tlačivami.
- Zvládnutie postupného prechodu laboratórií akreditovaných zahraničnými akreditačnými orgánmi v SR pod „správu“ SNAS.

4.2 Akreditácia certifikačných orgánov

V oblasti akreditácie certifikačných orgánov certifikujúcich systémy manažérstva SNAS ukončil dvojročné **prechodné obdobie na novú medzinárodnú normu ISO/IEC 17021: 2006** v celosvetovo určenom termíne do 15. 9. 2008. SNAS ako signatár dohovorov EA a IAF o vzájomnom uznávaní v oblasti akreditácie certifikačných orgánov certifikujúcich systémy manažérstva kvality (ISO 9001) a systémy environmentálneho manažérstva (ISO 14001) bol vyzvaný týmito organizáciami zasláť správu o konečnom výsledku prechodu na ISO/IEC 17021 bezprostredne po ukončení prechodného obdobia. V správe SNAS konštatoval, že vykonal potrebné posúdenia vo všetkých príslušných certifikačných orgánoch do septembra 2008 a potvrdil plnenie požiadaviek ISO/IEC 17021 vydaním nových osvedčení o akreditácii. SNAS týmto splnil všetky požiadavky na signatára IAF MLA vyplývajúcich pre neho z rezolúcie IAF „Prechodné obdobie pre ISO/IEC 17021“ zo septembra 2006.

V rámci **sektorových schém** pre oblasť akreditácie systémov manažérstva bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci bola vypracovaná Politika prechodu na novú normu OHSAS 18001: 2007. V súlade s touto politikou sa vykonávali posudzovania v prechodnom období zavedenia tejto normy, ktoré končí 15. 7. 2009. SNAS predpokladá, že tieto posudzovania budú ukončené vo všetkých príslušných certifikačných orgánoch akreditovaných SNAS v stanovenom termíne. Pre sektorový schému GLOBALGAP sa posúdenie u jedného akreditovaného talianskeho certifikačného orgánu uskutoční začiatkom roka 2009. Posunutie stanoveného termínu vyplynulo z príprav predmetného certifikačného orgánu na prenos akreditácie. V novembri 2008 vstúpila do platnosti nová medzinárodná norma EN ISO 9001:2008. V tejto súvislosti SNAS začal s prípravami na zabezpečenie posudzovania certifikačných orgánov, ktoré boli akreditované na výkon certifikácie podľa predchádzajúceho vydania tejto normy.

V oblasti **akreditačných výkonov** v oblasti akreditácie certifikačných orgánov SNAS v roku 2008 vykonal a ukončil **152** akreditačných služieb (akreditácií, reakreditácií, rozšírení akreditácií, svedeckých posúdení, predbežných posúdení a dohľadov) a rozpracoval **66** akreditačných služieb, ktoré budú ukončené v roku 2009, čo je spolu **218** akreditačných služieb. V porovnaní s rokom 2007 mierne vzrástol počet vykonaných akreditačných služieb. Rovnako v porovnaní s rokom 2007 pokračuje stúpajúci záujem zahraničných subjektov o akreditačné služby SNAS, a to najmä v oblasti akreditácie orgánov certifikujúcich systémy manažérstva (Taliansko, Maďarsko, Kazachstan), ale tiež v oblasti akreditácie orgánov certifikujúcich produkty (Taliansko, Kazachstan). Pri poskytovaní akreditačných služieb v zahraničí SNAS postupuje v súlade s Nariadením Európskeho parlamentu a Rady č. 765/2008 z 9. júla 2008.

V súvislosti s akreditačnými výkonmi pokračuje trend zvýšeného záujmu o rozširovanie akreditácie certifikačných orgánov certifikujúcich systémy manažérstva o zavedené sektorové schémy SNAS. V oblasti akreditácie orgánov certifikujúcich systémy manažérstva sa v roku 2008 uskutočnili najmä plánované reakreditácie. Nové akreditácie certifikačných orgánov sa v sledovanom období požadovali v malej miere.

Okrem vyššie uvedených akreditácií, reakreditácií a rozširovaní akreditácie SNAS vykonával pravidelné plánované ale i mimoriadne dohľady nad akreditovanými certifikačnými orgánmi.

Výrazný vplyv na plnenie akreditačných služieb v roku 2008, najmä dohľadov v oblasti akreditácie certifikačných orgánov certifikujúcich systémy manažérstva, mal nárast počtu interných a externých posudzovateľov SNAS.

4.3 Akreditácia inšpekčných orgánov

V oblasti akreditácie inšpekčných orgánov mal SNAS v roku 2008 celkovo rozpracovaných 39 akreditačných služieb (akreditácie, reakreditácie, dohľady), z ktorých **24** ukončil. Vzhľadom na už vykonané alebo naplánované posudzovania na mieste je predpoklad ukončenia ostatných **14** rozpracovaných akreditačných služieb v prvom štvrtroku 2009.

Počet akreditovaných inšpekčných orgánov v roku 2008 vzrástol o 3 na celkový počet 30. Ďalej sú rozpracované 4 akreditácie a predpokladaný počet akreditovaných inšpekčných orgánov v roku 2009 bude minimálne 34.

Nadalej pretrváva záujem o akreditáciu inšpekčných orgánov typu A (najvyšší stupeň nezávislosti). Akreditované inšpekčné orgány pôsobia v rôznych hospodárskych odvetviach v regulovanej a v neregulovanej sfére. V regulovanej sfére sú to predovšetkým inšpekcie vyhradených technických zariadení, krmivárskych podnikov, automatizovaných meracích systémov emisií, pracovísk na montáž plynových zariadení do motorových vozidiel, technického stavu vozidiel na prepravu nebezpečných nákladov, plnenia podmienok na vykonávanie technických kontrol, kontrol originality a emisných kontrol vozidiel a vnútro podnikovej kontroly pri výrobe stavebných výrobkov.

V neregulovanej sfére je to inšpekcia výrobkov a výroby potravinárskych, poľnohospodárskych, textilných, ropných a petrochemických, pyrotechnických, textilných, odevných a kozmetických výrobkov, výrobkov a výroby z dreva, celulózy a papiera, zdravotníckych a ochranných pomôcok, rádiových a komunikačných zariadení, zvracích postupov, kvality a kvantity výrobkov vrátane vzorkovania.

V roku 2009 je možné predpokladať zvýšenie záujmu subjektov o akreditáciu inšpekčných orgánov predovšetkým v regulovanej sfére, napr. u inšpekčných orgánov na kontrolu emisií ovzdušia.

Významný vplyv na plnenie akreditačných služieb v roku 2008 mala činnosť externých posudzovateľov a expertov, ktorí sa na týchto službách podieľali 87%. Hlavný problém nadalej spočíva v nedostatku vedúcich posudzovateľov a posudzovateľov, ako aj v ich časovej zaneprázdnenosti. Mierne sa zlepšila situácia v počte posudzovateľov, kedy sa ich stav v roku 2008 zvýšil o štyroch.

4.4 Akreditácia overovateľov a atestátorov

V oblasti akreditácie overovateľov a atestátorov sa počty akreditovaných subjektov nezmenili, t.j. v oblasti overovateľov EMAS je akreditovaný jeden slovenský subjekt a v oblasti atestátorov verejného obstarávania nie je akreditovaný žiadny subjekt, keďže zatiaľ nebola na SNAS vznesená žiadna požiadavka o akreditáciu atestátora verejného obstarávania.

Príprava na evaluáciu v oblasti overovateľov EMAS skončila začiatkom druhého polroka 2008 neúspešne. Prípravné práce, ktoré boli zamerané na aktualizáciu príslušných metodických predpisov SNAS a postupov na akreditáciu overovateľov EMAS neboli ukončené, nakoľko zmluvne prijatý externý špecialista na dohodu o vykonaní práce ukončil zmluvu so SNAS k 1. 8. 2008. SNAS vyhodnotil stav svojej pripravenosti na uvedenú evaluáciu v zmysle príslušných požiadaviek a predpisov FAB ako nedostatočný a požiadal predsedu FAB o presun plánovaného termínu evaluácie zo štvrtého štvrťroka 2008 na prvý, resp. druhý štvrťrok 2009. SNAS prijal okamžité opatrenia na zabezpečenie úspešnej evaluácie v novo určenom termíne. SNAS nadviazal v roku 2008 na svoju spoluprácu s MŽP SR a SAŽP.

Oblasť atestátorov verejného obstarávania nebola v SNAS v roku 2008 zabezpečená z hľadiska ľudských zdrojov. V tomto smere SNAS takisto prijal potrebné opatrenia, nakoľko sa v blízkej dobe predpokladá záujem o akreditáciu aj v tejto oblasti.

5 Inšpekcie a overovanie dodržiavania zásad SLP

Hlavným poslaním SNAS v oblasti Správnej laboratórnej praxe (SLP) je posudzovanie súladu práce testovacích zariadení pri vykonávaní neklinických štúdií zdravotnej a environmentálnej bezpečnosti látok so zásadami SLP.

V roku 2008 došlo v oblasti inšpekcie a monitorovania dodržiavania zásad SLP k značnému pohybu v počte testovacích pracovísk, ktorý sa koncom roku ustálil. Tri testovacie pracoviská zanikli, keď pracoviská boli zrušené z ekonomických dôvodov alebo z dôvodu transformácie. Ďalšie dve pracoviská požiadali o pozastavenie platnosti osvedčenia o súlade so zásadami SLP z dôvodov chýbajúcich kontraktov na testy vykonávané v režime SLP. Naopak, dve testovacie pracoviská, ktoré v minulosti požiadali z rovnakých dôvodov o pozastavenie platnosti osvedčenia, podali koncom roku 2008 žiadosť o ich obnovenie, dve pracoviská SZU požiadali o zlúčenie udelených osvedčení pod jedno osvedčenie a jedno nové pracovisko požiadalo SNAS o vydanie osvedčenia o dodržiavaní SLP.

Počet zahraničných testovacích pracovísk v Poľsku, ktoré boli v monitorovacom programe SNAS, sa znížil o jedno pracovisko, ktoré po skončení platnosti osvedčenia udeleného SNASom prešlo do monitorovacieho programu poľskej národnej monitorovacej autority. Poľsko má od roku 2008 zriadenú vlastnú monitorovaciu autoritu, ktorá prešla inšpekciou Mutual Join Visit (OECD) a certifikáty ňou udelené sú akceptované v štátoch OECD a EÚ. V budúcom roku sa zníži počet monitorovaných pracovísk o ďalšie poľské testovacie pracoviská, ktorým platnosť osvedčenia vydaného SNASom skončí v priebehu roka 2009.

V súčasnosti evidujeme v národnom monitorovacom programe dodržiavania zásad SLP 18 testovacích pracovísk. Do budúcnosti odhadujeme ustálený počet pracovísk s režimom SLP, bez väčších výkyvov.

Ku koncu roku sme zaznamenali určité problémy s platobnou disciplínou niektorých testovacích pracovísk spôsobených administratívnou náročnosťou financovania medzinárodných grantov EÚ, čo spôsobovalo meškanie niektorých platieb a tiež problémy a obmedzenia subjektov v súvislosti s prechodom na euro, keď už v decembri mali zakázané posielat' objednávky na inšpekcie, ktoré by sa uskutočnili až v januári a tým fakturovali až v roku 2009.

Prehľad uskutočnených akreditačných služieb v oblasti dodržiavania zásad SLP

Oblasť akreditácie	Počet ukončených akreditačných služieb – inšpekcií za účelom				
	udelenia osvedčenia	obnovenia osvedčenia	rozšírenia osvedčenia	dohľadu	SPOLU
Dodržiavanie zásad SLP	-	3	-	12	15

Stav ku dňu 31.12.2008

Prehľad rozpracovaných akreditačných služieb v oblasti dodržiavania zásad SLP

Oblasť akreditácie	Počet rozpracovaných akreditačných služieb - inšpekcií za účelom				
	udelenia osvedčenia	obnovenia osvedčenia	rozšírenia osvedčenia	dohľadu	SPOLU
Dodržiavanie zásad SLP	1	2	-	2	5

Stav ku dňu 31.12.2008

Okrem povinností vyplývajúcich zo štatútu SNAS v oblasti inšpekcií a monitorovania dodržiavania zásad SLP odbor v roku 2008:

- priebežne aktualizoval informácie na webovej stránke SNAS,
- pripravil podklady pre anketu spokojnosti zákazníkov,
- pripravil a vydal dokument, ktorý mu vyplýval zo zákona - Národný program monitorovania zásad SLP v SR,
- aktualizoval všetky doterajšie metodické smernice a vydal jednu novú MSA,
- uskutočnil štyri zasadnutia Výboru SLP, na ktorých boli prerokované správy inšpektorov z 15 inšpekcií,
- realizoval dve školenia inšpektorov a vedúcich inšpektorov,
- bol ukončený Twinningový projekt TR/2004/IB/EC/06 zameraný na implementáciu SLP v Turecku. V tomto roku na ňom participovali aj naši inšpektori SLP. O úspešnom ukončení projektu referovala na zasadnutí Working Group GLP pri Európskej komisii, ktoré sa konalo 18.decembra 2008 v Bruseli, zástupkyňa Turecka pani Serpil Senely. Vyslovila poďakovanie EÚ za financovanie projektu a slovenským a českým inšpektorom za ich prácu, keď pomohli vyškoliť množstvo tureckých pracovníkov v testovacích pracoviskách a podieľali sa na školení jedenástich tureckých inšpektorov SLP.
- bol ukončený Projekt ITMS 13120110092 spolufinancovaný EÚ pre pracovníkov SAV v rámci celoživotného vzdelávania, zameraný na problematiku SLP. Ako lektori na ňom spolupracovali inšpektori SLP SNAS.
- zástupcovia SNAS sa ako lektori zúčastnili školení SLP pre Slovenskú zdravotnícku univerzitu - Tematický kurz č. 1 1058 (základné školenie) a Tematický kurz č. 1 1059 – Správna laboratórna prax (zdokonaľovacie školenie) s prednáškami o národnom programe monitorovania dodržiavania SLP na Slovensku.

Kľúčové úlohy, ktoré bude potrebné plniť odborom správnej laboratórnej a správnej výrobnéj praxe v roku 2009:

V roku 2009 plánuje odbor vykonať 12 dohľadov a 6 inšpekcií za účelom obnovenia platnosti osvedčenia. Jedno pracovisko, ktoré sa pripravuje na prvú inšpekciu, sa informovalo o možnosti udelenia osvedčenia SLP.

Na skvalitnenie práce inšpektorov budú slúžiť každoročné školenia organizované v rámci odboru SLP, kde im budú prednášané najnovšie informácie z pracovných skupín SLP pri EC a OECD. Ďalším prvkom skvalitnenia činnosti bude monitorovanie inšpektorov pri výkone inšpekcií.

Slovenská republika má stáleho zástupcu v Pracovnej skupine pre SLP pri OECD aj pri Európskej komisii, ktorým je po medzirezortnej dohode PharmDr. Ivana Šidlíková, pracovníčka ŠÚKL. Pre zlepšenie informovanosti a komunikácie medzi Monitorovacou autoritou SLP v SR a Pracovnou skupinou SLP OECD a Pracovnou skupinou SLP EÚ chce SNAS podniknúť všetky legálne kroky pre výmenu stáleho zástupcu SR v týchto štruktúrach a nahradiť doterajšieho stáleho zástupcu pracovníčkou SNAS, ktorá v nich v súčasnosti pôsobí vo funkcii alternátora. Táto pracovníčka sa v máji zúčastní zasadnutia Pracovnej skupiny pre SLP pri OECD, v októbri kurzu pre inšpektorov SLP organizovanom OECD a v decembri zasadnutia Pracovnej skupiny SLP pri EC.

Pre testovacie pracoviská budú na internete v roku 2009 sprístupnené vzory plánov a správ zo štúdií, ktoré budú obsahovať požiadavky nariadenia vlády č. 298/2007, pretože pri inšpekciách bolo v tejto oblasti zistených najviac nedostatkov, ako aj kontrolné otázky, ktoré im pomôžu pri príprave na inšpekciu.

6 Účast' na medzinárodných laboratórných porovnávaniach a na skúškach spôsobilosti

V súlade s politikou EA využíva SNAS medzilaboratórne porovnania (ILC) a skúšky spôsobilosti (PT) ako nástroj zabezpečenia porovnateľnosti výsledkov ním akreditovaných laboratórií, a tam, kde je to možné, na preverenie dosahovania správnych výsledkov meraní, skúšok a kalibrácií.

Mnohé laboratóriá sa zúčastňujú na rôznych projektoch medzinárodných a národných ILC a PT nezávisle od SNAS, prípadne ich aj sami organizujú v oblastiach, v ktorých oficiálne nie sú dostupné. Aktuálne programy národných a medzinárodných organizátorov ILC a PT sú pravidelne uverejňované na webovej stránke www.snas.sk a SNAS vyzýva laboratóriá na účasť v týchto porovnávaníach.

Výsledky ILC a PT sú vždy kontrolované posudzovateľmi SNAS pri výkone posudzovaní za účelom akreditácie, reakreditácie, rozšírenia akreditácie v laboratóriách, ako aj pri výkone plánovaných dohľadov v týchto subjektoch, o čom sú uvedené informácie v správach z týchto posudzovaní.

7 Osvedčenia o akreditácii SNAS a o dodržiavaní zásad SLP udelené, pozastavené, zrušené a obnovené v roku 2008

Počet osvedčení v roku 2008 svedčí o pretrvávajúcom záujme o akreditáciu a má narastajúci trend. Kým v roku 2007 bol celkový počet platných osvedčení 436, SNAS evidoval k 31.12.2008 až **476** platných osvedčení.

V sledovanom období bolo vydaných 49 osvedčení z dôvodu akreditácie a 78 z dôvodu reakreditácie. Súčasne bolo vydaných 145 dodatkov k platným osvedčeniam o akreditácii v súvislosti so zmenami v akreditovaných subjektoch a z dôvodu zmien v klasifikácii NACE kódov.

Prehľad platných osvedčení o akreditácii SNAS a osvedčení o dodržiavaní zásad SLP

Oblasť akreditácie	Počet platných osvedčení	
Kalibračné laboratóriá	63	
Skúšobné laboratóriá	185	
Medicínske laboratóriá	22	
Organizátori skúšok spôsobilosti	5	
Inšpekčné orgány	30	
Certifikačné orgány certifikujúce produkty	27	
Certifikačné orgány certifikujúce systémy manažérstva kvality	QMS	32
	AQAP	5
	pri zváraní	3
	SFCS	1
	pre zdrav. pomôcky	2
Certifikačné orgány certifikujúce osoby	17	
Certifikačné orgány certifikujúce systémy manažérstva rizík	EMS	22
	ISMS	5
	OH&S MS	19
	FSMS	10
Overovatelia EMAS	1	
Plnenie notifikačných / autorizačných požiadaviek	9	
Dodržiavanie zásad SLP	18	
S P O L U	476	

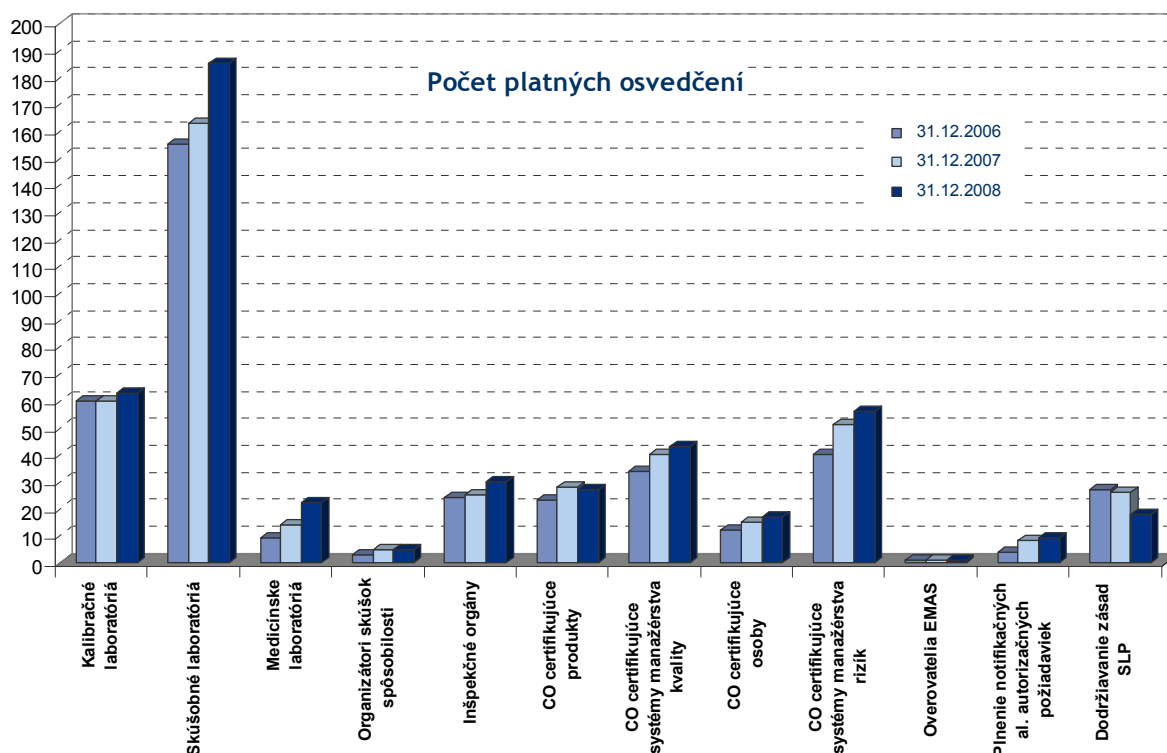
Stav ku dňu 31.12.2008

V 1. polroku dokončil SNAS výmenu platných osvedčení o akreditácii v súvislosti so spresneným výkladom kritérií medzinárodných akreditačných organizácií na udeľovanie licencie na používanie kombinovaných značiek ILAC MRA a IAF MLA. V tejto súvislosti boli certifikačné orgány vyzvané na vykonanie príslušných úprav aj na nimi vydávaných certifikátoch obsahujúcich certifikačné kombinované značky MLA.

V roku 2008 bola 20-im osvedčeniam pozastavená ich účinnosť, obnovenie účinnosti bolo realizované pre 9 osvedčení a 5 osvedčení bolo zrušených. Pozastavenie účinnosti bolo vykonané z dôvodov zistených nedostatkov v plnení niektorých akreditačných kritérií zo strany akreditovaných osôb alebo pre personálne, priestorové a organizačné zmeny v akreditovaných subjektoch. Pozastavenie účinnosti bolo spravidla vykonané na základe dohľadu vykonávaného SNAS, v jednom prípade na základe podnetu Slovenského metrologického inšpektorátu z vykonávaného metrologického dozoru akreditovanej osoby.

Počet platných osvedčení o akreditácii SNAS a osvedčení o dodržiavaní zásad SLP v rokoch 2006 až 2008

Oblasť akreditácie	Počet platných osvedčení		
	k 31.12.2006	k 31.12.2007	k 31.12.2008
Kalibračné laboratóriá	60	60	63
Skúšobné laboratóriá	155	163	185
Medicínske laboratóriá	9	14	22
Organizátori skúšok spôsobilosti	3	5	5
Inšpekčné orgány	24	25	30
CO certifikujúce produkty	23	28	27
CO certifikujúce systémy manažérstva kvality	34	40	43
CO certifikujúce osoby	12	15	17
CO certifikujúce systémy manažérstva rizík	40	51	56
Overovatelia EMAS	1	1	1
Plnenie notifikačných al. autorizačných požiadaviek	4	8	9
Dodržiavanie zásad SLP	27	26	18
S P O L U	392	436	476

8 Prijaté žiadosti o akreditáciu a o udelenie osvedčenia o dodržiavaní zásad SLP

V roku 2008 bolo prijatých 56 žiadostí o akreditáciu a jedna žiadosť o udelenie osvedčenia o dodržiavaní zásad správnej laboratórnej praxe. Súčasne bolo prijatých 12 žiadostí o predbežné posúdenie stavu pripravenosti subjektu na akreditáciu.

Oblasť akreditácie	Počet žiadostí	
Kalibračné laboratóriá	7	
Skúšobné laboratóriá	27	
Medicínske laboratóriá	2	
Organizátori skúšok spôsobilosti	-	
Inšpekčné orgány	3	
Certifikačné orgány certifikujúce produkty	6	
Certifikačné orgány certifikujúce systémy manažérstva kvality	QMS	4
	AQAP	-
	pri zvaraní	-
	SFCS	-
	pre zdrav. pomôcky	1
Certifikačné orgány certifikujúce osoby	1	
Certifikačné orgány certifikujúce systémy manažérstva rizík	EMS	1
	ISMS	1
	OH&S MS	2
	FSMS	1
Overovatelia EMAS	-	
Plnenie notifikačných / autorizačných požiadaviek	-	
Dodržiavanie zásad SLP	1	
S P O L U	57	

Stav ku dňu 31.12.2008

9 Medzinárodná spolupráca SNAS

9.1 Súčasná pozícia SNAS v medzinárodnom kontexte a jeho medzinárodné aktivity v r. 2008

SNAS je riadnym členom medzinárodných akreditačných organizácií ILAC (Medzinárodná organizácia na akreditáciu laboratórií), IAF (Medzinárodné akreditačné fórum) a EA (Európska organizácia na spoluprácu pri akreditácii) a tiež signatárom všetkých doteraz existujúcich dohôd a dohovorov týchto organizácií o vzájomnom uznávaní MLA a MRA, t.j.

- MLA EA pre oblasti akreditácie kalibračných a skúšobných laboratórií,
- MLA EA pre oblasť akreditácie certifikačných orgánov certifikujúcich systémy manažérstva kvality,
- MLA EA pre oblasť akreditácie certifikačných orgánov certifikujúcich systémy environmentálneho manažérstva,
- MLA EA pre oblasť akreditácie certifikačných orgánov certifikujúcich produkty,
- MLA EA pre oblasť akreditácie certifikačných orgánov certifikujúcich osoby,
- MLA EA pre oblasť akreditácie inšpekčných orgánov,
- MRA ILAC pre oblasti akreditácie kalibračných a skúšobných laboratórií,
- MLA IAF pre oblasť akreditácie certifikačných orgánov certifikujúcich produkty,
- MLA IAF pre oblasť akreditácie certifikačných orgánov certifikujúcich systémy manažérstva kvality,
- MLA IAF pre oblasť akreditácie certifikačných orgánov certifikujúcich systémy environmentálneho manažérstva.

Medzinárodné aktivity SNAS v roku 2008 boli rozdelené do viacerých oblastí v súlade so záväzkami vyplývajúcimi z:

1. Memoránd o porozumení EA, ILAC a IAF, z členstva SR v OECD a v EÚ, medzi ktoré patrí:

- Aktívna účasť zástupcov SNAS na činnosti:
 - Valného zhromaždenie EA,
 - Výboru EA MAC,
 - Riadiacej skupiny EA MAC,
 - Výboru EA pre laboratória a jeho pracovných skupín,
 - Výboru EA na certifikáciu a na inšpekciu (EA CC, EA IC),
 - Pracovnej skupiny EA na tvorbu vyhľadávacieho nástroja,
 - Výboru ARC ILAC (Výbor ILAC na dohovory),
 - Fóra akreditačných orgánov (FAB),
 - Pracovnej skupiny OECD pre SLP,
 - Pracovnej skupiny EC pre SLP.
- Aktívna činnosť pracovníkov SNAS ako členov evaluačných tímov EA na evaluácii akreditačných orgánov v Luxembursku a vo Fínsku.
- Aktívna participácia SNAS na pripomienkovaní nových alebo revidovaných dokumentov EA, ILAC, IAF, EMEA a na ich schvaľovaní.
- Aktívna účasť SNAS (od roku 2005) v rámci pracovnej skupiny EA na tvorbu spoločnej databázy subjektov akreditovaných akreditačnými orgánmi, ktoré sú členmi EA. SNAS sa stal jedným zo štyroch akreditačných orgánov, ktoré ako prvé sprístupnili údaje o skúšobných laboratóriách pre vyhľadávanie podľa kľúčových slov, ktoré je na webovej stránke EA v prevádzke od 14. apríla 2008. Zaradenie do databázy EA je pre všetky SNAS-om akreditované subjekty príležitosťou na celosvetové zviditeľnenie, čo je vysoká pridaná hodnota, ktorú im poskytuje akreditácia SNAS.
- Každoročná aktualizácia zoznamu testovacích pracovísk vlastniacich platné osvedčenie o dodržiavaní zásad SLP a prehľad inšpekcí vykonaných v danom roku pre centrály OECD a EC, ktoré zabezpečujú vzájomné informovanie všetkých členských krajín.

2. Novej politiky Európskej únie (Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 765/2008) a Európskej spolupráce na akreditáciu (EA-2/13) týkajúcej sa cezhraničnej akreditácie, na základe ktorej SNAS:

- sa zúčastnil dvoch spoločných rokovaní s ČIA (Český inštitút pre akreditáciu) a bol pripravený návrh dohody medzi ČIA a SNAS o vzájomnom prevode akreditovaných subjektov pod domáci akreditačný orgán a o vzájomnom poskytovaní odborných posudzovateľov,
- podpísal dohodu o vzájomnej spolupráci s DAP (Deutsches Akkreditierungssystem Prüfwesen, GmbH.) o spôsobe postupného prevodu DAP-om akreditovaných subjektov v SR pod SNAS,
- na spoločnom stretnutí so zástupcom SA (Slovenska akreditacija) rokoval o podmienkach spolupráce v oblasti poskytovania odborných posudzovateľov a o návrhu dohody medzi SA a SNAS o prevode SNAS-om akreditovaného subjektu pod SA,
- oslovil za účelom spoločných rokovaní taliansky akreditačný orgán SINCERT a SINAL.

3. Bilaterálnej zmluvy s NCA (Národné centrum akreditácie v Kazachstane), v súlade s ktorou SNAS vykonal:

- odborné školenia v oblasti akreditácie,
- školenia pre kazachských posudzovateľov a vedúcich posudzovateľov ,
- predbežné posúdenia u žiadateľov o akreditáciu z Kazachstanu,
- akreditačné posúdenia u žiadateľov o akreditáciu z Kazachstanu.

4. Medzinárodných projektov:

- Twinningový projekt TR/2004/IB/EC/06 zameraný na implementáciu SLP v Turecku, v ktorom boli zainteresovaní externí inšpektori SLP.
- Twinningový projekt TR/04/IB/EC/02 zameraný na zabezpečenie dohľadu nad trhom v oblasti medicínskych zariadení v Turecku, na ktorom participovali odborní pracovníci SNAS.

9. jún 2008 bol určený Medzinárodnou organizáciou na akreditáciu laboratórií (ILAC) a Medzinárodným akreditačným fórom (IAF) ako prvý Medzinárodný deň akreditácie. SNAS vydal pri tejto príležitosti tlačovú správu a na webovej stránke zverejnil informácie k Medzinárodnému dňu akreditácie, ktorého hlavnou myšlienkou je dôvera. Celosvetová harmonizácia pravidiel a postupov akreditácie podporuje dôveryhodnosť voľného obchodu s výrobkami a službami na globálnej úrovni v súlade s požiadavkami zákazníka a zákonnými požiadavkami na zdravie, bezpečnosť a ochranu verejného záujmu vo všeobecnosti. Posolstvo tohto významného dňa bolo prezentované aj na stretnutí so zástupcami akreditovaných subjektov na Aktíve SNAS.

9.2 Prehľady účasti na podujatiach v zahraničí v r. 2008

Zasadnutia orgánov medzinárodných organizácií

Por. č.	Podujatie	Krajina	Mesiac	Počet vyslaných osôb
1	Zasadnutie výborov EA pre certifikačné a pre inšpekčné orgány (EA CC a EA IC)	Grécko	február	1
2	Zasadnutie výboru EA pre laboratóriá (EA LC)	Grécko	marec	1
3	Zasadnutie ILAC ARC	Holandsko	marec	1
4	Zasadnutie výboru EA MAC, EA MAC Management Group a mimoriadneho valného zhromaždenia EA	Poľsko	apríl	2
5	Zasadnutie pracovnej skupiny EA Search Facility Working Group	Nemecko	apríl	1
6	Zasadnutie pracovnej skupiny EA LC	Švédsko	apríl	1
7	21. valné zhromaždenie EA	Estónsko	máj	2
8	Zasadnutie Fóra akreditačných orgánov (FAB)	Grécko	jún	1
9	Zasadnutie výborov EA pre certifikačné a pre inšpekčné orgány (EA CC a EA IC)	Belgicko	september	1
10	Zasadnutie výboru EA pre laboratóriá (EA LC)	Dánsko	september	1
11	Zasadnutie výboru EA MAC	Rumunsko	október	1
12	Zasadnutia Valných zhromaždení ILAC a IAF	Švédsko	október	1
13	22. valné zhromaždenie EA	Portugalsko	november	2
14	Zasadnutie pracovnej skupiny EA LC WG pre ILC v kalibrácii	Španielsko	november	1
15	Zasadnutie pracovnej skupiny GLP pri Európskej komisii	Belgicko	december	1

Iné podujatia

Por. č.	Podujatie	Krajina	Mesiac	Počet vyslaných osôb
1	Účasť na rokovaní s ČIA o vzájomnej spolupráci a o cezhraničnej akreditácii	Česká republika	február	3
2	Účasť na seminári o revidovanej smernici ILAC	Česká republika	marec	1
3	Účasť na školení vedúcich audítorov OHSAS	Česká republika	apríl	2
4	Účasť na evaluácii zahraničného akreditačného orgánu ako člen evaluačného EA tímu	Luxemburg	apríl	1
5	Účasť na evaluácii zahraničného akreditačného orgánu ako člen evaluačného EA tímu	Fínsko	máj	1
6	Školenie posudzovateľov a vedúcich posudzovateľov	Kazachstan	júl	3

Okrem toho bolo v roku 2008 vykonaných **79** zahraničných pracovných ciest za účelom akreditácií, svedeckých posudzovaní, predbežných posúdení, dohľadov a posúdení na mieste pri dohľade spolu so svedeckým posúdením.

9.3 Prehľad zahraničných návštev SNAS v r. 2008

Por. č.	Podujatie	Mesiac	Počet prijatých osôb
1	Rokovanie a prednášky pre tureckých inšpektorov SLP v rámci projektu TR/2004/IB/EC/06	marec	27
2	Základné školenie posudzovateľov z Kazachstanu	marec	9
3	Rokovanie so zástupcami talianskeho subjektu vo veci poskytovania akreditačných služieb v oblasti certifikácie systémov manažérstva	marec	1
4	Rokovanie so zástupcami moldavského subjektu vo veci poskytovania akreditácie	apríl	2
5	Rokovanie so zástupcami kazašského subjektu vo veci poskytovania akreditačných služieb v oblasti certifikácie systémov manažérstva	apríl	1
6	Rokovanie so zástupcami talianskeho subjektu vo veci poskytovania akreditačných služieb v oblasti certifikácie systémov manažérstva	apríl	4
7	Opakované rokovanie so zástupcami talianskeho subjektu vo veci poskytovania akreditačných služieb v oblasti certifikácie systémov manažérstva	apríl	3
8	Rokovanie so zástupcami talianskeho subjektu vo veci poskytovania akreditačných služieb v oblasti certifikácie systémov manažérstva	apríl	1
9	Rokovanie so zástupcom maďarského subjektu vo veci poskytovania akreditačných služieb	máj	1
10	Rokovanie so zástupcami talianskeho subjektu vo veci poskytovania akreditačných služieb v oblasti certifikácie systémov manažérstva	jún	3
11	Rokovanie zo zástupcom SA o možnosti poskytovania odborných posudzovateľov a o cezhraničnej akreditácii	august	1
12	Rokovanie so zástupcami akreditovaného talianskeho subjektu vo veci pripravovaného prenosu akreditácie certifikačného orgánu certifikujúceho manažérske systémy	september	2
13	Rokovanie so zástupcami talianskeho subjektu vo veci poskytovania akreditačných služieb v oblasti certifikácie systémov manažérstva	október	2
14	Rokovanie so zástupcami akreditovaného talianskeho subjektu vo veci pripravovaného prenosu akreditácie v oblasti certifikácie systémov manažérstva	október	2
15	Rokovanie so zástupcami ČIA o vzájomnej spolupráci a o cezhraničnej akreditácii	október	4
16	Rokovanie so zástupcami rumunského subjektu vo veci poskytovania akreditačných služieb v oblasti certifikácie systémov manažérstva	november	1

10 Metodická činnosť SNAS

V oblasti metodického zabezpečenia SNAS bolo v roku 2008:

- vydaných celkovo 13 nových interných riadených dokumentov a
- aktualizovaných 17 interných riadených dokumentov.

Prehľad revízie interných riadených dokumentov SNAS v r. 2008

Druh riadeného dokumentu	Nové dokumenty	Aktualizované dokumenty	Spolu
Príručka kvality	-	-	-
Rozhodnutia riaditeľa – Politiky	2	1	3
Rozhodnutia riaditeľa – Štatúty	1	-	1
Rozhodnutia riaditeľa – Ostatné	2	1	3
Interné predpisy	2	-	2
Príkazy riaditeľa	3	-	3
Metodické smernice na akreditáciu	3	15	18
S P O L U	13	17	30

10.1 Školenia posudzovateľov SNAS

SNAS v roku 2008 uskutočnil 11 školení pre vedúcich posudzovateľov, posudzovateľov, vedúcich inšpektorov a inšpektorov SLP (z toho 7 plánovaných a 4 neplánované):

Názov školenia	Norma	Miesto konania	Dátum konania	Počet účastníkov
Základné školenie posudzovateľov SNAS, 2. časť - špecializovaná: Certifikačné orgány – Systémy manažérstva	ISO/IEC 17021: 2006	SNAS Bratislava	16.-17.1.2008	16
Zdokonaľovacie školenie posudzovateľov: Certifikačné orgány – Systémy manažérstva	ISO/IEC 17021: 2006	SNAS Bratislava	16.-17.1.2008	6
Zdokonaľovacie školenie inšpektorov SLP	Zákon č. 95/2007 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa Zákon č. 163/2001, Nariadenie vlády SR č. 298/2007 Z. z.	SNAS Bratislava	31.1.2008	11
Zdokonaľovacie školenie vedúcich posudzovateľov a posudzovateľov SNAS pre laboratória	ISO 15189: 2007	SNAS Bratislava	19.2.2008	69
Zdokonaľovacie školenie vedúcich posudzovateľov a posudzovateľov SNAS pre posudzovanie organizátorov testov	Politika EA 2/9, ILAC Guide G13: 2007	SNAS Bratislava	29.2.2008	13
Zdokonaľovacie školenie vedúcich posudzovateľov, posudzovateľov a expertov SNAS pre medicínske laboratória	ISO 15189: 2007	SNAS DP Košice	11.3.2008	23
Zdokonaľovacie školenie inšpektorov SLP a pracovná porada odboru SLP	Zákon č. 95/2007 Z. z., Nariadenie vlády SR č. 298/2007 Z. z.	SNAS Bratislava	25.6.2008	9
Základné školenie vedúcich posudzovateľov (pre posudzovateľov z Kazachstanu)	EN ISO 19011, ISO 9000: 2000	NCA, Astana, Kazachstan	03.-05.07.2008	11
Základné školenie posudzovateľov, 1.časť všeobecná a 2. časť špecializovaná - Akreditácia laboratórií (pre posudzovateľov z Kazachstanu)	ISO/IEC 17025: 2005	NCA, Almaty, Kazachstan	07.-11.07.2008	61
Základné školenie posudzovateľov SNAS, 2. časť: špecializovaná – Akreditácia certifikačných orgánov certifikujúcich produkty	EN 45011, ISO/IEC Guide 67, IAF GD 5: 2006	SNAS Bratislava	19.-20.11.2008	10

Názov školenia	Norma	Miesto konania	Dátum konania	Počet účastníkov
Zdokonaľovacie školenie posudzovateľov SNAS: Akreditácia certifikačných orgánov certifikujúcich produkty	ISO/IEC Guide 67, IAF GD 5: 2006	SNAS Bratislava	20.11.2008	5

10.2 Interné školenia zamestnancov SNAS

Na rok 2008 bolo naplánovaných 9 interných školení, ktoré boli aj všetky realizované.

Por. č.	Téma	Dátum uskutočnenia	Počet účastníkov
1.	Zdokonaľovacie školenie interných audítorov SNAS	17.03.2008	7
2.	Základné školenie interných audítorov SNAS	teoretická časť: 06.02.2008 praktická časť: 25.02.2008	1
3.	Vyraďovanie spisov	13.03.2008	12
4.	Príprava a riadenie posudzovania	17.12.2008	34
5.	Informácie o FAB	17.12.2008	34
6.	Etika a psychológia v komunikácii (zvládanie stresových situácií, asertivita, prezentačné a komunikačné schopnosti)	11.11.2008	17
7.	Riadenie dokumentácie	17.12.2008	34
8.	Pracovný poriadok SNAS	17.12.2008	34
9.	Odhad neistoty merania	17.12.2008	34

10.3 Semináre

V roku 2008 bolo prednesených na školeniach, seminároch, odborných kurzoch, domácich a medzinárodných konferenciách celkovo 38 prednášok a publikované 3 články (*bližšie pozri prílohu č. 2*).

Okrem týchto aktivít pracovníci SNAS uskutočňovali osobné rokovania so zástupcami akreditovaných subjektov, v rámci ktorých bol upresňovaný výklad kritérií a niektorých požiadaviek predpisov.

10.4 Aktív SNAS

V dňoch 22. a 23. mája 2008 sa v Piešťanoch konal Aktív SNAS 2008. Na odbornom aktíve Slovenskej národnej akreditačnej služby sa stretli pracovníci akreditovaných kalibračných, skúšobných a medicínskych laboratórií, inšpekčných a certifikačných orgánov. Zúčastnilo sa ho 234 účastníkov zo Slovenska i zo zahraničia, čo je najviac v doterajšej histórii aktívov. Mimoriadny záujem bol spôsobený dlhšou odmlkou v konaní aktívov, ale najmä skutočnosťou, že v oblasti akreditácie treba v nadchádzajúcom období očakávať zmeny, ktoré sa bezprostredne dotknú mnohých laboratórií, inšpekčných i certifikačných orgánov. Spôsobené sú zmenou štruktúry slovenského hospodárstva, európskou legislatívou a ekonomickým rastom.

Program aktívu bol členený na časť plenárneho rokovania a rokovanie v sekciách podľa oblasti akreditácie. Účastníci najviac ocenili správu o pripravovanom novom zákone o akreditácii, zmene právnej formy SNAS a o dopadoch Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 765/2008, ktorým sa stanovujú požiadavky akreditácie a dohľadu nad trhom v súvislosti s uvádzaním výrobkov na trh. Okrem uvedeného získali množstvo informácií o nových požiadavkách v oblasti akreditácie, o zámeroch SNAS v blízkej budúcnosti a aktualizácii stanovovania cien za akreditačné služby. Rokovanie v sekciách bolo zamerané na aktuálne otázky jednotlivých oblastí akreditácie, diskusiu a výmenu skúseností. Stretnutie zástupcov akreditovaných subjektov poskytlo veľa možností na výmenu názorov, poznatkov a skúseností v oblasti akreditácie.

Výsledkom aktívu bolo prijatie úloh pre skvalitnenie činnosti odborov akreditácie laboratórií, akreditácie certifikačných a inšpekčných orgánov a odboru SLP (Príloha č. 3). Plnenie prijatých úloh bolo do konca roka zabezpečené, vyhodnotenie ich plnenia bude realizované na Aktíve SNAS v roku 2009.

Ďalší odborný aktív plánuje SNAS uskutočniť 9. júna 2009 v rámci Medzinárodného dňa akreditácie určeného Medzinárodnou organizáciou na akreditáciu laboratórií (ILAC) a Medzinárodným akreditačným fórom (IAF).

11 Systém manažérstva kvality SNAS

Systém manažérstva SNAS je kompletne zdokumentovaný v Príručke kvality SNAS a v súvisiacich interných riadených dokumentoch SNAS v súlade s požiadavkami normy ISO/IEC 17011 a príslušných medzinárodných dokumentov EA, ILAC, IAF v oblasti akreditácie.

Interné preverenie systému manažérstva SNAS sa uskutočnilo v marci 2008 v rámci preskúmania manažmentom. Výsledkom bolo prijatie úloh, ktoré sa priebežne v roku 2008 realizovali. Ich komplexné vyhodnotenie bude uskutočnené na preskúmaní manažmentom v roku 2009.

Systém manažérstva SNAS je pravidelne preverovaný procesom vzájomného hodnotenia (peer evaluation) v zmysle trvalého plnenia požiadaviek predmetnej normy (ako nezávislosť a nestrannosť postavenia SNAS, udržiavanie a zlepšovanie systému manažérstva SNAS, spôsobilosť, kvalifikácia, skúsenosti a školenia interných a externých pracovníkov SNAS, dodržiavanie stanovených postupov na predbežné posudzovania, akreditácie, reakreditácie, dohľady, svedecké posudzovania a v oblasti rozhodovania SNAS, organizácia práce, plnenie povinností akreditačných orgánov a orgánov posudzovania zhody, a pod.). Najbližšia re-evaluácia SNAS je naplánovaná výborom EA MAC na jeseň 2009.

11.1 Plnenie úloh v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám

Za sledované obdobie boli SNAS doručené dve žiadosti o informácie v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám. Všetky žiadosti boli riadne zodpovedané v zmysle zákona.

11.2 Vyhodnotenie doručených sťažností za rok 2008

V roku 2008 nebola na činnosť SNAS podaná žiadna sťažnosť.

V sledovanom období bolo SNAS-u v zmysle zákona 152/1998 Z. z. celkovo doručených 6 sťažností na činnosť akreditovaných subjektov (z toho 1 opakovaná a 1 anonymná), z ktorých 5 bolo vyhodnotených ako neopodstatnených, 1 ako opodstatnená. V prípade opodstatnených sťažností bolo na odstránenie nedostatkov prijatých 5 opatrení. Všetky sťažnosti doručené v roku 2008 boli vybavené v súlade so zákonom. Sťažovatelia (s výnimkou anonymnej sťažnosti) boli o výsledkoch šetrení informovaní do zákonom stanovenej lehoty.

12 Hospodárenie SNAS v r. 2008

12.1 Hospodárenie SNAS v roku 2008

SNAS ako štátna príspevková organizácia si všetky náklady na činnosť, ako aj obstaranie hmotných investícií a aktivít medzinárodnej spolupráce, hradí výlučne z vlastných príjmov, bez príspevku zo štátneho rozpočtu. Výnimku tvoria len ročné členské príspevky do medzinárodných akreditačných organizácií ILAC, IAF a EA, ktoré v zmysle zákona 264/1999 Z. z. v znení neskorších predpisov hradí za SNAS Ministerstvo hospodárstva SR (viď tabuľka).

Pri hospodárení sa SNAS riadi zákonom NR SR č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy, zákonom NR SR č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve a zákonom NR SR č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty.

Pri odmeňovaní zamestnancov sa riadi zákonom NR SR č.552/2003 Z. z. o práci vo verejnom záujme a zákonom č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme.

Hlavný príjem tvoria tržby za poskytnuté akreditačné služby, ktoré sú hlavnou činnosťou SNAS.

Prehľad ročných členských príspevkov do medzinárodných akreditačných organizácií za posledné 3 roky
(prepočet podľa kurzu k 31.12.2008, hradí MH SR)

	2006	2007	2008
ILAC	\$ 3 519,20	\$ 3 519,20	\$ 3 752,20
IAF	\$ 3 600,-	\$ 4 248,-	\$ 4 449,-
EA	€ 9 483,-	€ 10 962,-	€ 12 299,-
S P O L U	437 929,- Sk	496 343,- Sk	545 907,- Sk

Hospodársky rok 2008 bol pre SNAS z pohľadu účtovníctva veľmi náročný. Za toto obdobie bolo nutné zvládnuť dve podstatné zmeny, a to prechod organizácie na akruálne účtovníctvo a od júla 2008 príprava na nový menu euro. Začiatkom účtovného roka 2008 si prechod na akruálne účtovníctvo v prvom rade vyžadoval vytvorenie prevodového mostíka a preklopenie zo zostatkových účtov roka 2007 na nové účty platné pre rok 2008, ako aj vytvorenie novej účtovnej osnovy platnej pre rok 2008. Pri prechode na euro SNAS musel zabezpečiť duálne zobrazovanie cien štátom stanoveným kurzom k 1.7.2008 a koniec roka uzavrieť v slovenských korunách, ako aj v eurách z dôvodu preklopenia počiatočných stavov k 1.1.2009.

V 1. polroku 2008 boli príjmy z akreditačnej činnosti nižšie z dôvodu ukončovania akreditačných služieb rozpracovaných ešte v roku 2007. Tieto boli účtované na základe rozpracovanosti do príslušného účtovného obdobia roka 2007. Keďže akreditačné posudzovanie trvá približne 8 mesiacov, mohli byť akreditačné služby začaté v roku 2008 fakturované až po dodaní služby, t.j. koncom roka 2008, čo sa pozitívne odrazilo vo výnosoch v 4. štvrtroku 2008. Na kladnom výsledku hospodárenia sa prejavilo aj zaúčtovanie rozpracovaných prípadov z roku 2008.

V roku 2008 boli výsledky hospodárenia SNAS nasledovné:

Prehľad výnosov, nákladov, pohľadávok a záväzkov v roku 2008 (v tis. Sk)

	Skutočnosť	Plán
Tržby za akreditačné služby	34 162	37 615
<i>z toho tržby za rozpracované služby</i>	1 100	
Zúčtované rezervy	896	
Ostatné výnosy	99	
Výnosy celkom	35 157	37 615
Materiál a energie	705	2 415
Služby	7 761	4 674
<i>z toho cestovné</i>	4 289	2 090
Osobné náklady	23 045	29 148
Tvorba rezerv	1 217	
Ostatné náklady	1 611	628
<i>z toho kurzové straty</i>	1 170	
Odpisy investičného majetku	219	750
Náklady celkom	34 558	37 615
Hospodársky výsledok	599	0
Pohľadávky spolu	3 949	
<i>z toho nevymáhateľné</i>	278	
Záväzky spolu	125	

Fondy (v tis. Sk)

Prídel do	stav k 1.1.2008	stav k 30.12.2008
rezervného fondu	18 674	35 191
sociálneho fondu	295	230

Komentár

V tabuľke prehľad výnosov, nákladov, pohľadávok a záväzkov v roku 2008 SNAS oproti plánu nevykázal plnenie v porovnaní s plánovanými výnosmi celkom o 2 458 tis. Sk. Dôvodom bol najmä nižší počet žiadateľov o akreditáciu v rámci SR, než sa na rok 2008 predpokladal.

Pri nákladových položkách celkom za sledované obdobie SNAS zaznamenal šetrenie o 3 057 tis. Sk.

V konečnom dôsledku hospodársky rok 2008 SNAS ukončil s kladným výsledkom hospodárenia, z čoho môžeme usúdiť, že pre SNAS bol hospodársky rok 2008 z účtovného hľadiska úspešný.

Podľa jednotlivých položiek zobrazených v predmetnej tabuľke v porovnaní s plánom sme v niektorých položkách zaznamenali šetrenie, pri iných prečerpanie, čo je okomentované nižšie.

Na položke **materiál a energie** vykazujeme značné šetrenie (1 710 tis. Sk). Šetrili sme hlavne pri nákupoch za materiál, najmä na nákupe kancelárskych potrieb, čo bolo jedným z opatrení pri nepriaznivom vývoji v prvom polroku 2008. Nakoľko nám za posledné 2 roky pribudli noví pracovníci (6 zamestnancov), pri zostavovaní plánu na rok 2008 sa počítalo aj s rozšírením kancelárskych priestorov a v tejto súvislosti aj s nákupom príslušného kancelárskeho vybavenia (nábytok, zariadenia, počítačová a telekomunikačná technika), čo sa však v konečnom dôsledku nezrealizovalo. Taktiež z dôvodu nepriaznivej finančnej situácie sme sa snažili ušetriť pri nákupoch prezentačných predmetov predpokladaných najmä na Aktív SNAS. Nezrealizovali sa ani výdavky s pôvodne plánovanou avšak neuskutočnenou evaluáciou EMAS (cestovné, ubytovanie, stravné a pod. pre tím evaluátorov).

V súvislosti so **službami** SNAS prekročil náklady hlavne v položke zahraničných služobných ciest o 2 199 tis. Sk, nakoľko vo zvýšenej miere poskytol akreditačné služby pre krajiny východného bloku, kam museli vo zvýšenom počte vycestovať jednotliví posudzovatelia. Ďalšie zvýšenie nákladov za služby bolo zapríčinené prípravou zákona o akreditácii a transformácie právnej formy organizácie, kde SNAS musel pri tvorbe zákona využiť vo zvýšenej miere právne služby externej právnickej agentúry. V roku 2008 organizácia vynaložila neplánované finančné prostriedky aj na prieskum spokojnosti zákazníkov s poskytovanými akreditačnými službami, ktorý po prvýkrát zrealizovala externá organizácia. Takže v konečnom dôsledku sme plánovanú položku služieb prečerpali o 3 087 tis. Sk.

Osobné náklady tvorili hlavne platy zamestnancov a k nim prislúchajúce odvody v sume 19 254 tis. Sk ako aj odmeny zvýšenému počtu externých spolupracovníkov (posudzovatelia, prekladatelia v SNŠ) v sume 3 263 tis. Sk.

V položke **ostatných nákladov** najväčšiu časť tvorili kurzové straty, a to vo výške 1 170 tis. Sk, zvyšnú časť tvorili náklady na daň z nehnuteľnosti, zákonné a ostatné poistenia.

Ostatné rezervy v sume 1 217 tis. Sk sme vytvorili z nevyčerpaných dovolení za rok 2008, čerpaných v roku 2009, odmeny za rok 2008 vyplatené v roku 2009, ktoré boli navýšené o príslušné odvody, nevyfakturovanej dodávky vody a nevyúčtovaných služobných ciest externých pracovníkov.

Pohľadávky celkom evidované k 31.12.2008 sú vo výške 3 949 tis. Sk, z toho po lehote splatnosti sú vo výške 2 995 tis. Sk - pozostávajú z nezaplatených faktúr odberateľov za poskytnuté služby. Nevymáhateľné pohľadávky sú v sume 278 tis. Sk. Jedná sa o pohľadávky voči organizáciami, ktoré boli medzičasom zrušené. Vymoženie by predstavovalo po konzultácii a stanovisku právnicka ďalšie zvýšenie nákladov a nebola by zaručená úspešnosť.

Všetky **záväzky** SNAS boli v lehote splatnosti a pozostávali z neuhradených faktúr z konca roka 2008 splatných v roku 2009.

Kladný výsledok hospodárenia za rok 2008 bude v roku 2009 prevedený do rezervného fondu SNAS.

Prehľad hospodárskych výsledkov v r. 2006 – 2008 (v tis. Sk)

	2006		2007		2008	
	Plán	Skut.	Plán	Skut.	Plán	Skut.
Výnosy	20 500	32 043	26 805	45 752	37 615	35 157
Tržby za akreditačné služby	20 500	32 016	26 805	39 607	37 615	33 062
<i>z toho platby vopred na základe objednávky</i>	0	0	0	225	0	0
Tržby za rozpracované služby	0	0	0	6 141	0	1 100
Zúčtovanie rezerv - nevyčerpané dovolenky r. 2007	0	0	0	0	0	896
Ostatné výnosy		27		4		99
Náklady	20 500	24 646	26 805	29 235	37 615	34 558
Materiál a energie	1 565	1 176	1 860	1 064	2 415	705
Služby	4 210	4 435	3 175	5 734	4 674	7 761
<i>z toho cestovné</i>	1 600	3 205	1 400	2 494	2 090	4 289
Osobné náklady	13 335	16 991	20 325	20 671	29 148	23 045
Tvorba ostatných rezerv - nevyčerpané dovolenky r. 2008	0	0	0	0	0	1 217
Ostatné náklady	490	1 225	645	1 225	628	1 611
Odpisy investičného majetku	500	819	800	541	715	219
Hospodársky výsledok	0	7 397	0	16 517	0	599

Prehľad hospodárskych výsledkov v rokoch 2006 až 2008 je dôkazom, že organizácia, hospodáriaca s vlastnými prostriedkami získanými za poskytované akreditačné služby, sa snažila hospodáriť ekonomicky. Pribudli noví záujemcovia o akreditačné služby z krajín východného bloku, ktorí vyvážili znížený výnos z tuzemských príjmov, čo sa prejavilo aj na kladnom výsledku hospodárenia v roku 2008, ale ako je vidieť z porovnávacej tabuľky najmä v roku 2007. Všetky sledované roky boli ukončené s kladným výsledkom hospodárenia.

Nasledujúci rok 2009 SNAS plánuje ukončiť s vyrovnaným výsledkom hospodárenia.

12.2 Investičná oblasť

Investičné výdavky SNAS realizoval v roku 2008 z vlastných prostriedkov kúpou šiestich počítačov v celkovej hodnote 182 tis. Sk.

13 Kontrolná činnosť

13.1 Interné audity

V roku 2008 bolo vykonaných 14 interných auditov, z toho 6 horizontálnych a 8 vertikálnych auditov. Celkovo bolo zistených 60 nezhôd, z toho 57 ich bolo identifikovaných v procese výkonu interných auditov. Na ich odstránenie bolo celkovo prijatých 56 nápravných činností, z toho 52 na nezhody zaevidované pri interných auditoch.

Z uvedeného počtu prijatých nápravných činností bolo ku dňu 31.12.2008 splnených 33. V prípade ostatných nápravných činností (23) ich plnenie pokračuje naďalej v roku 2009.

13.2 Externé audity

V roku 2008 neboli v SNAS vykonané žiadne externé audity.

13.3 Finančná kontrola

V roku 2008 sa v SNAS neuskutočnila žiadna finančná kontrola.

14 Personálna oblasť

14.1 Personálna oblasť

V roku 2008 v SNAS pracovalo 40 pracovníkov, 1 pracovníčka bola na rodičovskej dovolenke, 4 pracovníci boli prijatí, 1 pracovník ukončil pracovný pomer. SNAS uplatňoval pružný pracovný čas 37,5 h/týždeň. Organizačná schéma SNAS platná v roku 2008 je v prílohe č. 1.

V nižšie uvedenej tabuľke je uvedený prehľad stavu interných pracovníkov v SNAS a ich vzdelanostnej štruktúry za roky 2006 až 2008.

Vzdelanostná štruktúra pracovníkov SNAS	Počet pracovníkov v r. 2006	Počet pracovníkov v r. 2007	Počet pracovníkov v r. 2008
Administratívno-odborní pracovníci	13	13	15
z toho: ÚŠ vzdelanie	8	8	9
VŠ vzdelanie	5	5	6
Odborní pracovníci	21	25	25
z toho: VŠ vzdelanie	12	16	18
VŠ vzdelanie - vedecký titul	9	9	7
S P O L U	34	38	40

Stav k 31.12.2008

Priemerný plat pracovníkov dosiahol výšku 34 925,- Sk, čo vychádzajúc z prehľadovej tabuľky vzdelanosti jednotlivých pracovníkov, predstavovalo adekvátnu výšku finančného ohodnotenia v danom roku.

Priemerná mesačná mzda zamestnancov v rokoch 2006 až 2008

	2006	2007	2008
Priemerná mesačná mzda	28 307,- Sk	31 573,- Sk	34 925,- Sk

V roku 2008 bolo v SNAS evidovaných celkovo **642** posudzovateľov a expertov SNAS. Z vedúcich posudzovateľov bolo 9 interných a 14 externých.

14.2 Zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a požiarnej ochrany

SNAS sídli v prenajatých priestoroch, prenajíateľom je Slovenský metrologický ústav (SMU). SNAS v plnej miere rešpektuje všetky opatrenia, ktoré SMU navrhuje a uskutočňuje v súvislosti s prevádzkou a údržbou týchto priestorov. Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci ako aj požiarne ochrana sú zabezpečované v rámci nájomnej zmluvy. Školenia pracovníkov SNAS sú vykonávané pravidelne v zmysle zákona externým pracovníkom. Noví pracovníci, ktorí boli prijatí v 4. štvrtroku 2008, boli zaškolení do konca roka 2008. V roku 2008 nebol zaznamenaný žiaden pracovný úraz.

V roku 2008 boli začaté rokovania s organizáciami poskytujúcimi preventívne a ochranné služby o zabezpečení bezpečnostno-technickej služby a pracovnej zdravotnej služby v zmysle § 21 ods. 6 zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 309/2007 Z. z. Požiadavky zákona budú v plnom rozsahu zrealizované v roku 2009.

14.3 Spolupráca s odborovou organizáciou

Základná odborová organizácia SNAS bola zaregistrovaná Slovenským odborovým zväzom verejnej správy (SLOVES) v auguste 2007. V súlade s § 231 zákona č. 311/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov a v súlade so zákonom č. 2/1991 Zb. o kolektívnom vyjednávaní bola medzi SNAS a základnou odborovou organizáciou SNAS uzatvorená Kolektívna zmluva na rok 2008 v januári 2008. Kolektívna zmluva upravila postavenie odborej organizácie, pracovnoprávne vzťahy, mzdové podmienky a sociálny fond. V rámci spolupráce zástupcov odborej organizácie a vedenia SNAS, ako aj pri plnení ustanovení kolektívnej zmluvy nevznikli v priebehu roka žiadne problémy.

Kolektívna zmluva riešila pružný pracovný čas (37,5 h/týždeň), navýšenie dovolenky o 5 pracovných dní nad výmeru uvedenú v Zákonníku práce, ako aj poskytnutie pracovného voľna s náhradou priznanej mzdy nad rámec ustanovený Zákonníkom práce.

Prostriedky sociálneho fondu sa použili na úhradu príspevkov na stravovanie zamestnancov, na regeneráciu pracovnej sily v zmysle príslušných ustanovení zákona o sociálnom fonde, na preventívnu ročnú prehliadku nad rámec preplácaný zdravotnou poisťovňou (3 pracovníkom) a na príspevok na jazykový kurz (2 pracovníkom). Na regeneráciu pracovnej sily boli poskytnuté prostriedky jednotlivým zamestnancom formou príspevku, ktorý bol zamestnancom vyplatený jednorázovo vo výplatnom termíne v priebehu roka vo výške 1000,- Sk na zamestnanca. V roku 2008 SNAS zorganizoval pre svojich zamestnancov športový deň a to v júni na Železnej studničke v Bratislave a v decembri v Aquaparku Senec.

15 Celkové zhodnotenie roku 2008 a výhľad na najbližšie roky

15.1 Celkové hodnotenie roku 2008

Rok 2008 možno hodnotiť ako rok stabilizácie v akreditačnej činnosti a v personálnej oblasti. V ekonomickej oblasti napriek realizácii neplánovaných a finančne náročných aktivít (právne poradenstvo, prieskum spokojnosti zákazníkov, aktív SNAS) v prvom polroku 2008 sa SNAS-u podarilo vďaka zvýšenej aktivite a prijatým opatreniam ukončiť rok s kladným výsledkom hospodárenia.

Pre plynulé zabezpečovanie akreditačných činností a dohľadov v roku 2008 sa prišlo k prehodnoteniu personálneho obsadenia SNAS, s cieľom posilnenia oblastí, v ktorých vzrastá záujem o akreditáciu. V tejto oblasti sa nám podarilo obsadiť novými odbornými pracovníkmi referentské miesta v odbore akreditácie laboratórií (1) a v odbore akreditácií certifikačných orgánov, inšpekčných orgánov a overovateľov (2). Dočasne sme mali od februára obsadený aj post overovateľov EMAS, avšak od 1.8.2008 bola táto pozícia neobsadená až do konca roka 2008 z dôvodu odchodu odborného pracovníka zo SNAS. Obsadenie tejto funkcie interným pracovníkom bolo zabezpečené od 1. januára 2009.

Rok 2008 v oblasti poskytovaných akreditačných služieb bol náročný najmä na zvládnutie vysokého počtu plánovaných dohľadov. V primeranom počte boli vykonávané rozšírenia akreditácií ako aj nové akreditácie. Všetky poskytnuté služby boli vykonané v riadnych termínoch a zodpovedajúcej kvalite. Efektívnou činnosťou boli aktivity vykonávané v Kazachstane, čo v konečnom dôsledku významne prispelo k dosiahnutiu klaného hospodárskeho výsledku.

V rámci hľadania nových oblastí na akreditáciu sa vykonal rad rokovaní s národnými regulátormi a dohodol sa postup pre ďalšiu spoluprácu, ktorej výsledkom by mali postupne byť nové technické činnosti na akreditáciu.

V rámci zásad cezhraničnej akreditácie boli vykonané rokovania s akreditačnými orgánmi ČIA, DAP a SINCERT, s cieľom dohodnúť sa na postupe vzájomného odovzdania si akreditovaných subjektov do správy národného akreditačného orgánu. V prípade ČIA a DAP boli aj podpísané zmluvy.

V sledovanom období SNAS nezaznamenal zníženie záujmu o akreditáciu, naopak, Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 765/2008, ktorým sa stanovujú požiadavky akreditácie a dohľadu nad trhom v súvislosti s uvádzaním výrobkov na trh z júla 2008 je možné očakávať naďalej požiadavky na poskytované akreditačné služby postupne vo väčšom rozsahu. V zmysle dokumentov EA taktiež narastá požiadavka na väčšiu spoluprácu akreditačných orgánov s národnými regulátormi a notifikačnými miestami. Veľká pozornosť bola venovaná príprave zákona o akreditácii a zmene právnej formy SNAS.

Významnou úlohou SNAS v roku 2008 bola aj aktívna účasť v medzinárodných organizáciách združujúcich akreditačné orgány EA, ILAC, IAF a FAB ako aj v ich odborných výboroch a pracovných skupinách.

Na základe dosiahnutých výsledkov možno konštatovať, že SNAS má pre ďalšie obdobie všetky predpoklady a zdroje na zabezpečovanie požiadaviek našich a zahraničných žiadateľov o akreditáciu (v súlade s princípmi cezhraničnej akreditácie) a je kompetentný prijatými opatreniami zabezpečiť túto činnosť v celom rozsahu a v požadovanej kvalite podľa medzinárodných predpisov.

15.2 Výhľad na rok 2009

Priaznivé výsledky činnosti SNAS v roku 2008 dávajú predpoklad úspešného pokračovania aj v roku 2009. Rok 2009 bude pre SNAS veľmi náročný, nakoľko nás čaká prvá evaluácia v oblasti EMAS a re-evaluácia v rámci EA vo všetkých oblastiach ktorých je SNAS signatárom. Navyše, bude potrebné zabezpečiť postupný prechod na požiadavky v zmysle Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 765/2008. Tieto aktivity sú veľmi náročné a budú si vyžadovať maximálne nasadenie všetkých pracovníkov SNAS za súčasne štandardného vykonávania akreditačných služieb u našich zákazníkov. Okrem týchto kľúčových aktivít bude potrebné v roku 2009 zabezpečiť:

- Dokončenie prípravy zákona o akreditácii a zmene právnej formy SNAS a po jeho schválení zabezpečiť prípravu na realizáciu tohto zákona k 1.1.2010
- Zabezpečenie prípravy a začatie postupného plnenia požiadaviek ES č. 765/2008 k 1.1.2010
- Zrealizovať hodnotenie výkonnosti pracovníkov
- Prehodnotiť a aktualizovať odmeňovanie externých pracovníkov SNAS
- Zabezpečiť prvé rokovanie SAR
- Zintenzívniť spoluprácu s národnými regulátormi v zmysle dokumentov EA
- Zabezpečiť ďalšie priestory pre pracovníkov SNAS
- Priebežne zabezpečovať dohody a postupy pre prechod akreditovaných subjektov v SR zahraničnými akreditačnými orgánmi do správy SNAS a opačne

SNAS v roku 2009 si pripomína svoju 15-ročnú históriu a túto udalosť plánuje dôstojne osláviť v mesiaci jún, pri príležitosti Medzinárodného dňa akreditácie (9.6.) vyhláseného v roku 2008 medzinárodnými organizáciami ILAC a IAF.

SNAS má všetky predpoklady a zdroje na zabezpečovanie požiadaviek našich a zahraničných žiadateľov o akreditáciu (v súlade s princípmi cezhraničnej akreditácie) a je kompetentný prijatými opatreniami zabezpečiť túto činnosť v celom rozsahu a v požadovanej kvalite podľa medzinárodných predpisov.

15.3 Strednodobý výhľad

Záujem o akreditáciu pretrváva a potenciálne sa rysujú ďalšie oblasti činností vhodných na akreditáciu. SNAS si počas svojej takmer 15-ročnej existencii vybudoval dobrú pozíciu nie len v rámci SR ale aj v rámci Európy a na základe pozitívnych referencií je o jeho prácu záujem aj v SNS, čoho dôkazom je rozširujúca sa spolupráca s akreditačnými orgánmi v týchto štátoch.

Vážnosť akreditačného orgánu ako aj akreditácie je podporovaná aj schválením Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 765/2008, ktorým sa stanovujú požiadavky akreditácie a dohľadu nad trhom v súvislosti s uvádzaním výrobkov na trh. Na základe uvedených skutočností sú z pohľadu strednodobého výhľadu pre SNAS aktuálne nasledujúce aktivity a úlohy:

- a) v oblasti akreditačných činností:
- trvalé poskytovanie kvalitných akreditačných služieb všetkým žiadateľom, ktorí o ne požiadali,
 - zabezpečenie posudzovania v nových oblastiach akreditácie, prieskum potrieb rezortov v oblasti akreditačných služieb a zvyšovanie povedomia o pridanej hodnote akreditácie,
 - úzka a efektívna spolupráca s regulačnými autoritami SR, najmä s MDPT SR, MZ SR a MŽP SR, v záujme aplikácie akreditácie v regulovanej sfére a pri overovaní a monitorovaní súladu testovacích pracovísk so zásadami SLP,
 - zintenzívnenie spolupráce so zainteresovanými stranami a spoločná príprava nových akreditačných schém pre nové oblasti akreditácie,
- b) v oblasti legislatívy:
- implementácia Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 765/2008 v oblasti akreditácie v súčinnosti s orgánmi posudzovania zhody,
 - príprava a aplikácia osobitného zákona o akreditácii orgánov posudzovania zhody v zmysle novej politiky Európskeho spoločenstva v oblasti akreditácie,
 - transformácia SNAS na novú právnu formu,
- c) v oblasti medzinárodnej spolupráce a akceptácie:
- úsilie o trvalé uznanie SNAS v celosvetovom meradle, na základe medzinárodných dohôd a dohovorov o vzájomnom uznávaní EA, ILAC, IAF vo všetkých oblastiach akreditácie, v ktorých je SNAS signatárom,
 - plnenie záväzkov vyplývajúcich z členstva v ďalších medzinárodných organizáciách - v OECD a EÚ pre SLP a vo FAB, v ich výboroch a pracovných skupinách,
 - udržiavanie a zlepšovanie systému manažérstva kvality pre úspešné podstúpenie vzájomného hodnotenia (reevaluácie) organizáciou EA,
 - úsilie o rozšírenie multilaterálnej dohody EA v oblasti EMAS,
 - rozvíjanie činností zameraných na sprístupňovanie údajov o slovenských akreditovaných subjektoch v medzinárodných databázach,
- d) v oblasti cezhraničnej akreditácie:
- rozvíjanie spolupráce s akreditačnými orgánmi krajín EÚ zameranej na vzájomnú výmenu informácií, skúseností, odborných posudzovateľov v súlade so zásadami cezhraničnej akreditácie,
 - vzájomný prevod subjektov akreditovaných v zahraničí pod domáci akreditačný orgán v súlade s Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 765/2008
 - aktívna pomoc pri zriaďovaní akreditačných orgánov v EÚ a v Spoločenstve nezávislých štátov, odborná príprava ich personálu a v prípade záujmu poskytovanie akreditačných služieb.

SNAS má všetky predpoklady pre úspešné plnenie týchto úloh a vykoná všetko preto, aby si udržal postavenie v EÚ a bol v oblasti akreditácie jej plnoprávnym členom.

16 Plnenie úloh z komplexného rozboru činnosti za rok 2007

Na Komplexnom rozbere SNAS za rok 2007, konanom 20.3.2007, všetci prítomní členovia Dozornej rady vysoko ocenili prácu SNAS vo všetkých oblastiach jeho pôsobenia a akceptovali výsledky práce SNAS.

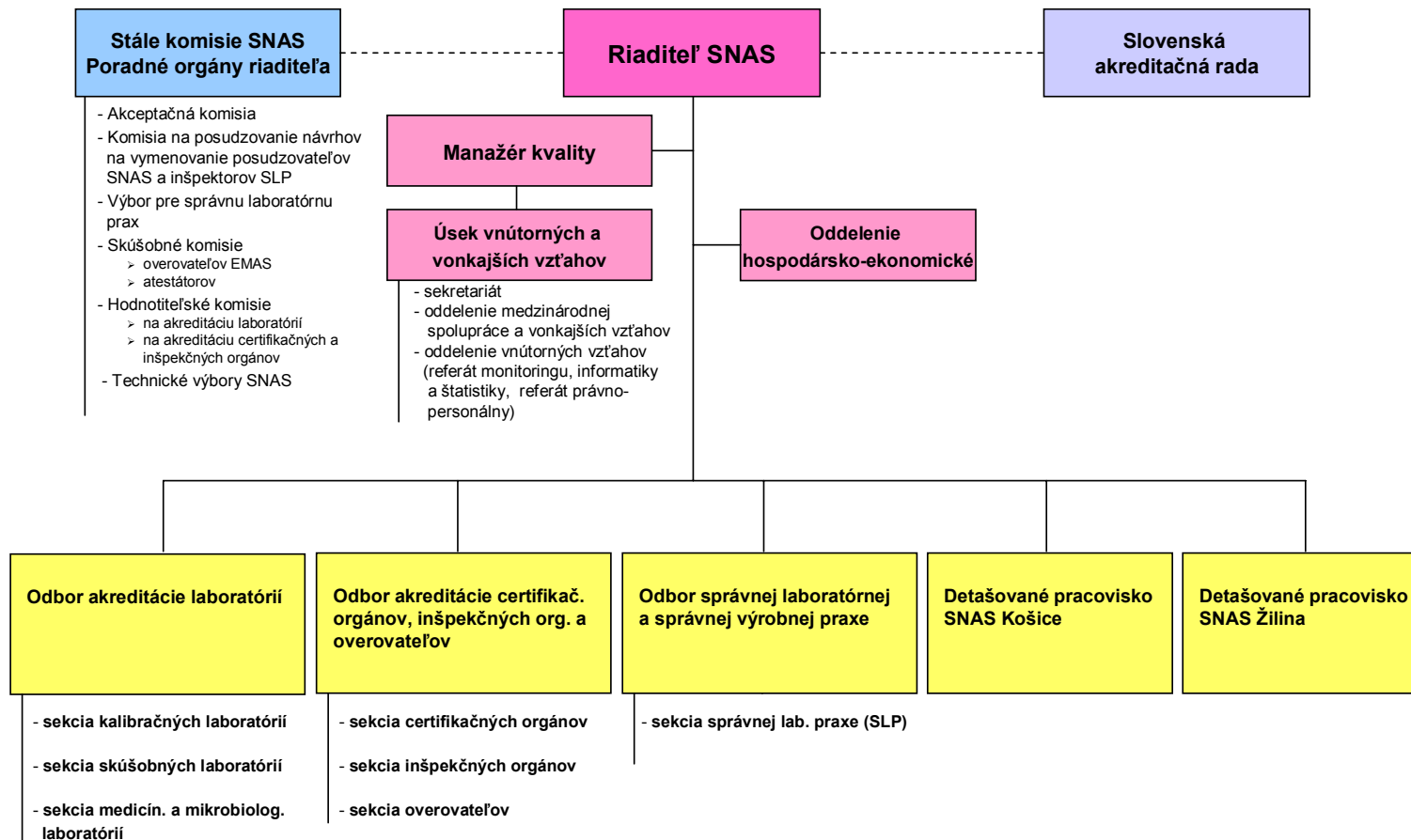
Výročná správa SNAS za rok 2007 stanovila na nasledujúci rok i na ďalšie obdobie - v súvislosti s pripravovanou legislatívou EÚ v oblasti akreditácie, silnejším postavením národných akreditačných orgánov v členských krajinách EÚ a so súvisiacim predpokladaným nárastom záujmu o akreditáciu - za hlavnú úlohu neustále skvalitňovanie poskytovaných akreditačných služieb tak, aby si SNAS udržal svoju medzinárodnú akceptovateľnosť, t.j. aby sa udržal v spoločnosti signatárov multilaterálnych dohôd a dohovorov. SNAS v tejto súvislosti dôkladne preveril celý svoj systém manažérstva kvality, navrhol opatrenia v personálnej oblasti ako aj v procedurálnej oblasti, ktoré by mali zaručiť jeho trvalú akceptovateľnosť. Tieto opatrenia sa po ich realizácii prejavujú v posilnení akcieschopnosti SNAS a v upevnení postavenia SNAS ako člena a signatára v medzinárodných dohodách o vzájomnom uznávaní akreditácie MRA/MLA.

17 Zoznam použitých skratiek

ARC ILAC	- Výbor ILAC pre dohovory
AQAP	- Allied Quality Assurance Publications
CO	- Certifikačné orgány
ČIA	- Český institut pro akreditaci, o.p.s.
DAP	- Deutsches Akkreditierungssystem Prüfwesen, GmbH.
EA	- European co-operation for Accreditation
EA CC	- Výbor EA pre certifikačné orgány
EA IC	- Výbor EA pre inšpekčné orgány
EA LC	- Výbor EA pre laboratóriá
EA MAC	- Výbor EA pre multilaterálne dohovory
EC	- European Commission
EMA	- European Medicines Agency
EMS	- Environmental Management Systems
EMAS	- Eco-Management and Audit Scheme
ES	- Európska smernica
EN	- Európska norma
EÚ	- Európska únia
FAB	- Forum of Accreditation Bodies
FSMS	- Food Safety Management System
GLP	- Good Laboratory Practice
GLOBALGAP	- Global Partnership for Good Agricultural Practice
IAF	- International Accreditation Forum
ILAC	- International Laboratory Accreditation Cooperation
IEC	- International Electrotechnical Commission
ILC	- Interlaboratory Comparison
ISMS	- Information Security Management Systems
ISO	- International Organization for Standardization
ITMS	- Informačno technologický monitorovací systém
MH SR	- Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MLA	- Multilateral Agreement
MRA	- Mutual Recognition Arrangement
MDPT SR	- Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky
MO SR	- Ministerstvo obrany Slovenskej republiky
MZ SR	- Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
MŽP SR	- Ministerstvo životného prostredia SR
NACE	- Nomenclature générale des activités économiques dans les Communautés Européennes
NATO	- North Atlantic Treaty Organization
NCA	- Národné centrum akreditácie (Kazachstan)
NR SR	- Národná rada Slovenskej republiky
OECD	- Organisation for Economic Co-operation and Development
OHSAS	- Occupational Health and Safety Auditing Systems
OH&S MS	- Occupational Health and Safety Management Systems
PT	- Proficiency testing
QMS	- Quality Management Systems
SA	- Slovenska akreditacija (Slovinsko)
SAR	- Slovenská akreditačná rada
SAŽP	- Slovenská agentúra životného prostredia
SFCS	- Slovak Forest Certification Scheme
SINAL	- Sistema nazionale per l'accreditamento dei laboratori (Taliansko)
SINCERT	- Sistema Nazionale per l'Accreditamento degli Organismi di Certificazione e Ispezione (Taliansko)
SLOVES	- Slovenský odborový zväz verejnej správy
SLP	- Správna laboratórna prax
SMU	- Slovenský metrologický ústav
SNAS	- Slovenská národná akreditačná služba
SNŠ	- Spoločenstvo nezávislých štátov
STN	- Slovenská technická norma
STK	- Stanica technickej kontroly
SR	- Slovenská republika
ŠÚKL	- Štátny ústav kontroly liečiv
ÚNMS SR	- Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR

Organizačná schéma SNAS

k 31.12.2008

PREHĽAD PUBLIKAČNEJ A PREDNÁŠKOVEJ ČINNOSTI ZAMESTNANCOV SNAS V ROKU 2008

1. Publikačná činnosť:

- Ing. Jozef Obernauer **Dohoda o vzájomnej spolupráci pri realizácii koncepcie štátneho overovania kvality medzi Úradom pre obrannú štandardizáciu, kodifikáciu a štátne overovanie kvality a Slovenskou národnou akreditačnou službou**
Newsletter ÚNMS SR č. 04/2008
- RNDr. Katarína Juríková, CSc. **Prínos akreditácie pre medicínske laboratóriá**
Newsletter ÚNMS SR č. 06/2008
- RNDr. Zdeno Mahrla, CSc., Ing. Kvetoslava Foríšeková **National GLP Compliance Monitoring Programme in Slovak Republic**
Článok v zborníku z medzinárodnej vedeckej konferencie „13th Interdisciplinary Toxicology Conference TOXCON 2008” - Interdisciplinary Toxicology, Vol.1., No. 1, 2008, ISSN 1337-6853, p.94 - anglicky

Na základe tlačových správ vydaných SNAS boli zverejnené nasledovné články:

Akreditáciu čakajú zmeny
Revue priemyslu, 7-8/Júl-August 2008

Záujem o akreditácie rastie
SME - Ekonomika, 8.6.2008

2. Prednášková činnosť:

- Ing. Dagmar Bočanová **Hlavné úlohy SNAS v podmienkach európskej integrácie**
Seminár EURACHEM – Slovakia: Cesty zvýšenia kvality skúšobníckej činnosti „In home“ kalibrácia a flexibilná akreditácia (STÚ Bratislava 14.2.2008)
- Ing. Dagmar Bočanová **Systém manažérstva SNAS**
Aktív SNAS (Piešťany 22.5.2008)
- Ing. Tibor Czocher, MPH **Flexibilný rozsah akreditácie. Nový prístup EA.**
seminár EURACHEM – Slovakia: Cesty zvýšenia kvality skúšobníckej činnosti „In home“ kalibrácia a flexibilná akreditácia (STÚ Bratislava 14.2.2008)
- Ing. Tibor Czocher, MPH **Systémy manažérstva v laboratóriu. Základné normy, predpisy a požiadavky. Najfrekvencovanejšie problémy v systémoch**
Školenie pracovníkov pracujúcich vo farmaceutických laboratóriách (SZU Bratislava 21.2.2008)
- Ing. Tibor Czocher, MPH **Systémy manažérstva v súlade s požiadavkami noriem radu ISO/IEC 17000, EN 45000 a GLP**
Vyučovanie na SPU Nitra (SPU Nitra 27.2.2008)
- Ing. Tibor Czocher, MPH **Požiadavky systémov manažérstva na zabezpečenie odberov vzoriek z pohľadu SNAS**
Seminár Chemea (SMU Bratislava 28.2.2008)

- Ing. Tibor Czocher, MPH **Management systems in laboratory, ISO/IEC 17025 and Good laboratory practice**
Prednáška pre tureckých inšpektorov SLP, v rámci projektu TR/2004/IB/EC/06 (Bratislava 3.3. 2008)
- Ing. Tibor Czocher, MPH **Akreditácia laboratórií skúšajúcich požívatinu. Príručka kvality laboratória. Správna laboratórna a profesionálna prax**
Vyučovanie na SPU Nitra (SPU Nitra 12.3.2008)
- Ing. Tibor Czocher, MPH **Vhodný typ atestácie treťou stranou pre kontrolné laboratória. Akreditácia alebo certifikácia? Dokumentácia systému manažérstva laboratória. Postup pri akreditácii kontrolných laboratórií. Podmienky a proces.**
Školenie pracovníkov pracujúcich vo farmaceutických laboratóriách (SZÚ Bratislava 27.-28.3.2008)
- Ing. Tibor Czocher, MPH **Flexibilný rozsah akreditácie. Nový prístup EA. Interpretácia výsledkov meraní, kalibrácií a skúšok. Politika a postup SNAS, upravujúce dokumenty.**
Konferencia organizovaná Kalibračným združením (Tatranské Zruby 8.4.2008)
- Ing. Tibor Czocher, MPH **Akreditácia laboratórií a organizátorov PT. Minulosť, súčasnosť a vývojové trendy.**
Aktív SNAS (Piešťany 22.5.2008)
- Ing. Tibor Czocher, MPH **Interné audity v systémoch manažérstva laboratórií. Aplikácia požiadaviek ISO/IEC 17025: 2005 a ISO 19011: 2002 v praxi. Zabezpečenie kvality výsledkov skúšok a meraní.**
Seminár EURACHEM – Slovakia (STU Bratislava 16.12.2008)
- Ing. Kvetoslava Foríšeková **Najčastejšie nedostatky zistené pri inšpekciách SLP**
Aktív SNAS (Piešťany 23.5.2008)
- Ing. Kvetoslava Foríšeková **Národný program monitorovania dodržiavania zásad správnej laboratórnej praxe v SR**
Školenia pre Slovenskú zdravotnícku univerzitu: Tematický kurz č. 1 1058 – Správna laboratórna prax (ÚZ SZU Modra–Harmónia 21.–23.5.2008)
- Ing. Kvetoslava Foríšeková **Národný program monitorovania dodržiavania zásad správnej laboratórnej praxe v SR**
Školenia pre Slovenskú zdravotnícku univerzitu: Tematický kurz č. 1 1059 – Správna laboratórna prax (ÚZ SZU Modra–Harmónia 11.–13.6.2008)
- Ing. Ladislav Hudoba **Realizácia internej kalibrácie meradiel v skúšobnom laboratóriu**
Seminár EURACHEM – Slovakia: Cesty zvýšenia kvality skúšobníckej činnosti „In home“ kalibrácia a flexibilná akreditácia (STU Bratislava 14.2.2008)
- RNDr. Katarína Juríková, CSc. **Výklad ustanovení normy STN EN ISO/IEC 17025: 2005**
Kurz „Integrovaný systém manažérstva skúšobného a kalibračného laboratória“, Kalibračné združenie SR (Piešťany 27.-29.5.2008)
- RNDr. Katarína Juríková, CSc. **Výklad nových požiadaviek normy ISO/IEC 17025: 2005. Všeobecné požiadavky na kompetentnosť skúšobných a kalibračných laboratórií.**
Mikrobiologický kurz 2008 Slovenskej vodohospodárskej spoločnosti pri VÚVH (Bratislava 17.6.2008)

- Ing. Renáta Kuťková **Akreditácia certifikačných orgánov, inšpekčných orgánov a overovateľov**
Aktív SNAS (Piešťany 22.5.2008)
- RNDr. Zdeno Mahrla, CSc. **Implementation of GLP in Slovak Republic**
Prednáška pre tureckých inšpektorov SLP, v rámci projektu TR/2004/IB/EC/06 (Bratislava 3.3. 2008)
- RNDr. Zdeno Mahrla, CSc. **Európska a slovenská legislatíva v oblasti SLP**
Kurz SLP pre pracovníkov SAV (Bratislava 3.4.2008)
- RNDr. Zdeno Mahrla, CSc., Ing. Kvetoslava Foríšeková **Odbor SLP SNAS: činnosť, novinky, perspektívy**
Aktív SNAS (Piešťany 22.5.2008)
- RNDr. Zdeno Mahrla, CSc., Ing. Kvetoslava Foríšeková **National GLP Compliance Monitoring Programme in Slovak Republic**
Prednáška na medzinárodnej vedeckej konferencii „13th Interdisciplinary Toxicology Conference TOXCON 2008” (Trenčianske Teplice 27.-30.5.2008)
- Ing. Dagmar Miklisová **Úsek vnútorných a vonkajších vzťahov. Nástroj EA na vyhľadávanie akreditovaných služieb.**
Aktív SNAS (Piešťany 22.5.2008)
- Ing. Jozef Obernauer **SNAS – súčasný stav a vývoj**
Aktív SNAS (Piešťany 22.5.2008)
- Ing. Jozef Obernauer **Manažérstvo kvality, činnosť manažéra kvality**
Školenie pracovníkov pracujúcich vo farmaceutických laboratóriách (SZU Bratislava 21.-22.2.2008)
- Ing. Jozef Obernauer **Aktuality z diania v SNAS a ďalšie smerovanie SNAS**
XXVIII. Zhromaždenie KZ SR (Tatranské Zruby 8.4.2008)
- Ing. Jozef Obernauer **Úlohy SNAS v roku 2008 z pohľadu medzinárodných a národných predpisov**
XVI. ročník konferencie Skúšanie a certifikácia (Štrbské Pleso 15.-16.4.2008)
- Ing. Jozef Obernauer **Očakávaný vývoj v SNAS**
XXXV. Fórum metroológov (Podbanské 21.-22.4.2008)
- Ing. Jozef Obernauer **Akreditácia certifikačných orgánov a skúšobných laboratórií**
VII. Zákaznícky deň CERTICOM (Jasná 24.-25. 4.2008)
- Ing. Jozef Obernauer **Akreditácia – nové oblasti**
Deň skúšobníctva – seminár (Sliač – Kaskády 11.-18.9.2008)
- Ing. Jozef Obernauer **Akreditované subjekty v procese reklamačného konania**
Kvalita, znížená akosť a reklamácie – seminár (Vysoká škola práva, Bratislava 28.-29.10.2008)
- Ing. Jozef Obernauer **Nové oblasti akreditácie – uznávanie výsledkov akreditovaných subjektov**
Validácia metód, nadväznosť meraní a medzilaborátorne porovnávanie – seminár CHEMMEA s.r.o. (SUZA Bratislava 25.-26.11.2008)
- Ing. Jozef Obernauer **Postavenie a nové úlohy SNAS**
Seminár EURACHEM – Slovakia (STU Bratislava 16.12.2008)

- Ing. Karol Richter, CSc. **Realizácia internej kalibrácie meradiel v skúšobnom laboratóriu**
Seminár EURACHEM – Slovakia: Cesty zvýšenia kvality skúšobníckej činnosti „In home“ kalibrácia a flexibilná akreditácia (STÚ Bratislava 14.2.2008)
- Ing. Karol Richter, CSc. **Akreditácia**
Pracovný seminár hluč, vibrácie, osvetlenie, mikroklima, elektromagnetické žiarenie“ (pracovný seminár pre pracovníkov RÚVZ a pracovníkov, ktorí majú spôsobilosť na meranie fyzikálnych faktorov) (Donovaly 17.-19.06.2008)
- Ing. Karol Richter, CSc. **Úvod do problematiky určenia neistôt pri meraní, skúšaní a kalibrácii**
29. Zhromaždenie KZ SR a konferencia (Banská Bystrica 28.-29.10.2008)
- Ing. Karol Richter, CSc. **Význam skúšok spôsobilosti v laboratóriu**
„Validácia metód, nadväznosť meraní a medzilaboratórne porovnania“, CHEMMEA, Seminár pre laboratóriá (Bratislava 25.11.2008)

Aktív SNAS 2008 22. - 23. máj 2008

Úlohy vyplývajúce zo záverov diskusie v sekciách

Sekcia skúšobných, kalibračných, medicínskych a mikrobiologických laboratórií

1. Ukončiť aktualizáciu MSA-L/01 časť I *Akreditácia laboratórií. Oblasť a rozsah akreditácie* so zohľadnením návrhov a odporúčaní EA, vrátane definovania a riadenia flexibilného rozsahu akreditácie.
Termín: december 2008
2. Ukončiť proces prechodu posudzovania systémov manažérstva v medicínskych laboratóriách podľa požiadaviek normy ISO 15189: 2007 *Medicínske laboratóriá. Špecifické požiadavky na kvalitu a kompetentnosť*.
Termín: december 2008
3. Prerokovať a navrhnúť na úrovni SNAS potrebu jednotného formulára oznamovania zmien zo strany akreditovaných subjektov týkajúcich sa systémov manažérstva a výkonu akreditovaných činností.
Termín: december 2008
4. Vykonať preškolenie posudzovateľov SNAS pre laboratóriá a inšpekčné orgány v oblasti posudzovania metrologického zabezpečenia laboratórií a inšpekčných orgánov.
Termín: december 2008

Sekcia certifikačných orgánov, inšpekčných orgánov a overovateľov

1. Vydať Politiku SNAS v prechodnom období zavedenia normy OHSAS 18001:2008 *Systémy manažérstva bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Požiadavky*.
Termín: jún 2008
2. Rozhodnúť o požiadavke akreditovaných subjektov vydávať osvedčenia o akreditácii okrem slovenského jazyka súčasne aj v anglickom jazyku.
Termín: jún 2008
3. Zasielať informácie akreditovaným subjektom o zverejnení nových dokumentov medzinárodných organizácií EA, IAF, resp. ILAC prostredníctvom e-mailu.
Termín: priebežne
4. Aktualizovať MSA 0065-00 *Postupy pri vybavovaní sťažností a námietok*.
Termín: december 2008

Sekcia správnej laboratórnej praxe

1. Informovať e-mailom testovacie pracoviská, ktoré sa nezúčastnili Aktívu SNAS, o prerokovávanej problematike.
Termín: jún 2008
2. Zorganizovať školenie inšpektorov SLP na ktorom sa prerokujú legislatívne nedostatky Nariadenia vlády č.298/2007 a dohodnúť sa na nápravných opatreniach.
Termín: jún 2008
3. Ukončiť revíziu všetkých metodických smerníc z oblasti SLP a sprístupniť ich testovacím pracoviskám na internetovej stránke SNAS.
Termín: december 2008